

A photograph of a person's legs and feet, wearing a bright blue, ruffled skirt. The person is balancing on a dark, textured rock. The background shows a calm blue sea and a hazy, distant shoreline under a bright sky. The overall mood is serene and focused on balance.

fysioterapeuten

5. september 2008 / 90. årgang

14

Balance

Danmark har haft fornemt besøg af to forskere, hvis forskning inden for balance og motor control har haft stor betydning for fysioterapeuter.

8-17

Danske Fysioterapeuter
Nørre Voldgade 90
1358 København K

Telefon 33 41 46 20
Mail: redaktionen@fysio.dk
www.fysio.dk

Redaktion:
Informationschef
Mikael Mølgaard, ansv.red.
mm@fysio.dk
Faglig redaktør Vibeke Pilmark
vp@fysio.dk
Redaktionschef Anne Guldager
ag@fysio.dk
Sekretær Jonna Søgaard Harup
jsh@fysio.dk

Annoncer:
Panorama Media
Telefon: 70 10 35 33
info@panoramamedia.dk
www.panoramamedia.dk

Kontrolleret oplag 10.366
Kontrolleret af FMK I perioden
1. juli 2006 - 30. juni 2007

90. årgang.

Layout: Woer I Gregorius
Tryk: Elbo Grafisk A/S

Redaktionspanel:
Kristian Thorborg
Martin B. Josefsen
Vibeke Grandt
Marianne Telling
Karen Langvad
Mark Theilmann
Gitte Arnbjerg
Birte Tamberg

ISSN 1601-1465

Forside: Getty Images

Det må ikke ende i et hundeslagsmål

13,3 procent mere i løn og et løfte om en lønkommission. Det blev resultatet den langvarige strejke på sundhedsområdet i foråret. Kravet fra Danske Fysioterapeu-

ter og resten af organisationerne i Sundhedskartellet var, at der skulle nedsættes en ligelønskommission. Men statsminister Anders Fogh Rasmussen har kun ønsket at stille en lønkommission i udsigt. Det ændrer dog ikke ved, at den vigtigste opgave for kommissionen må være at få kigget på den uligeløn, der er mellem mænd og kvinder og mellem offentligt og privat ansatte med samme uddannelseslængde. Et arbejde, der bør klarlægge, hvordan man fremover kan sikre lige løn.

Statsministeren har samtidig meddelt de faglige organisationer, at forudsætningen for det videre arbejde er, at de kan blive enige om, hvilken opgaven kommissionen skal løse, og hvordan sammensætningen af kommissionen bør være. Umiddelbart burde det være en overkommelig opgave. Men de seneste ugers offentlige diskussion har vist, at der er mange forskellige interesser, som hovedorganisationerne LO, FTF og AC skal tilgodeses. Det er fair nok. Men de forskellige interesser må ikke resultere i et internt hundeslagsmål blandt de faglige organisationer, der kan give politikerne en undskyldning for at løbe fra løftet om at nedsætte en kommission. Det er sagen og hensynet til de mange, fortrinsvis kvindelige, lønmodtagere simpelthen for vigtig til.

Danske Fysioterapeuter har sammen med de øvrige sundhedsorganisationer været med til at sætte spørgsmålet om ligeløn på den politiske dagsorden. Det burde alt andet lige give politikerne en moralsk forpligtelse til at lytte til de synspunkter, som vi har fremført, og nærlæse den dokumen-

tation, som underbygger synspunkterne. Nemlig at der er behov for at undersøge og give anbefalinger til, hvordan der over en årrække kan skabes ligeløn mellem mænd og kvinder på tværs af fag og sektorer.

Kommissionen bør blandt andet afdække betydningen af et kønsopdelt arbejdsmarked med kvinde- og mandefag, samt hvilke andre faktorer der kan forklare de lønforskelle vi har i dag. Kommissionen bør også

Kommissionen bør blandt andet afdække betydningen af et kønsopdelt arbejdsmarked med kvinde- og mandefag, samt hvilke andre faktorer der kan forklare de lønforskelle vi har i dag.

inddrage uddannelseslængde og ansvarsområder samt give den danske aftalemodel på det offentlige område et serviceeftersyn. For efter den seneste overenskomstforhandling og strejke må det stå klart for enhver, at det nærmest er umuligt at rette op på de eksisterende ligelønsproblemer med den nuværende aftalemodel.

Danske Fysioterapeuter vil gøre sin indflydelse gældende og forfølge den dagsorden, indtil vi har fået taget fat på at få løst opgaven med at skabe ligeløn. Og det haster med at komme i gang med arbejdet, hvis det ikke skal ende med en ny storkonflikt ved de næste overenskomstforhandlinger i 2011. Det både tror og håber jeg, at politikerne på Christiansborg er klar over.

Johnny Kuhr
Formand for Danske Fysioterapeuter

Deltagerne var begejstrede, da Anne Shumway-Cook og Marjorie Woollacott på dansk grund delte ud af deres omfattende viden om balance og motor control.

08-17

Uanset hvad der ellers måtte have stået i avisen, har patienten frit valg, når det handler om vederlagsfri fysioterapi. Og henvisningen skal stadig komme fra lægen.

18

Desværre er det ikke lykkedes at skaffe et billede af Avara, men billedet her fra Hans Scherfigs grav på Assistens Kirkegård illustrerer, hvordan Avaras tilværelse var, før hun fik hjul.

Et vurderingsskema skal hjælpe terapeuten med at strukturere indsatsen over for patienter med en cerebral vaskulær læsion.

20

Hovedbestyrelsen er splittet i spørgsmålet, om foreningen skal vedblive at have en fuld-tidshonoreret næstformand.

24

For at foreningen kan stå rustet til de næste overenskomstforhandlinger, har hovedbestyrelsen besluttet, at der skal opkræves konflikt-kontingent.

26

Skildpadde fik nyt liv på hjul

Fysioterapeuter, der arbejder med hjælpemidler, ved, at standardiserede hjælpemidler ikke altid er tilstrækkeligt, men at der ofte skal kreativitet og utraditionel tænkning til. En medarbejder ved en zoologisk have i Jerusalem har afsløret et naturtalent inden for hjælpemiddelbranchen, idet han har skabt en kørestol til den ti-årige skildpadde Arava. Skildpadden, der har en hemiparese har fået et helt nyt liv, efter at den er blevet udstyret med et skateboard-lignende par hjul. På denne måde kan den slæbe sine 25 kilo af sted med forbenene og har desuden genvundet sin tiltrækningskraft i forhold til det modsatte køn. Desværre har Avara en tendens til at rulle rundt, når hun hygger sig med kæresten, så det næste må blive at få monteret en eller anden anordning, der bremser hjulene, når Arava har mere brug for at kunne ligge stille. *Kilde: Ekstra Bladet*

Etniske minoriteters sundhed

– en udfordring for det danske sundhedsvæsen

KONFERENCE/ Den første undersøgelse af etniske minoriteters sundhed blev offentliggjort i juni måned på en konference i Århus. Center for Folkesundhed i Region Midtjylland står bag undersøgelsen "Etniske Minoriteters sundhed", der er et resultat af et bredt samarbejde mellem Århus, Odense og Københavns kommuner, Regionerne Midtjylland, Syddanmark og Hovedstaden samt Sundhedsstyrelsen, Statens Institut for Folkesundhed og Institut for Folkesundhedsvidenskab på Københavns Universitet. Undersøgelsen konkluderer, at etniske minoriteter har store og særlige sundhedsproblemer, som har brug for særligt fokus i forhold til sundhedstiltag og sundhedspolitik. De etniske minoriteter er mere syge end deres etniske danske medborgere, de har flere langvarige sygdomme som for eksempel ryglidelser, diabetes, allergi og forbigående psykiske lidelser. Gruppen har også flere livsstilsproblemer med blandt andet rygning og overvægt. Undersøgelsen giver faktuel viden og forsøger ikke at give bud på årsagssammenhænge og

omfatter sundhed og sygdom hos gruppen af voksne borgere fra landets syv største etniske minoritetsgrupper og pakistanske og tyrkiske efterkommere sammenholdt med situationen i den etnisk danske kontrolgruppe. Resultaterne er fremkommet på baggrund af selvrapporteret sygdom og sundhed gennem telefoninterview enten på dansk eller på deltagernes modersmål. Deltagerne kommer fra Eksjugoslavien, Irak, Iran, Libanon/Palæstina, Pakistan, Somalia og Tyrkiet. Konferencen i Århus stillede også spørgsmål ved, om vi reelt har lige adgang til sundhed, og hvordan man sikrer etniske minoritetsborgere samme adgang til forebyggende og andre sundhedstilbud. Læs mere om konferencen og find relevante links på

 fafo.fysio.dk

AF IBEN BAADSGAARD AL-KHALIL

Faggruppe og fagforum tager navneforandring

NAVNE/ Ergonomigruppen har skiftet navn til "Rådgivende Fysioterapeuter i sundhedsfremme, forebyggelse og ergonomi – et fagforum under Danske Fysioterapeuter". Faggruppen for akupunktur hedder fremover Danske Fysioterapeuters Faggruppe for Smerte og Akupunktur (DFFAS).

NYHED

POWERLASER™ 500 basic

Ny model af **POWERLASER™ 500**

Minimalistisk og funktionelt design
2 basale funktioner: 100mW eller 500mW
Fås i flere varianter, fra 12500 inkl. moms.

Gratis prøve 3 uger

Afprøv **POWERLASER™** i din egen klinik gratis
i 3 uger. Ring og hør nærmere på **T: 5944 0832**

Undgå overdosering!

Brug kun 100mW på særligt følsomme områder
og få meget bedre resultater. Ring og hør hvorfor
eller få hele forklaringen på et af vores kurser.

Gratis kursus i laserterapi

I samarbejde med fysioterapeut Jesper Kousted:

Specielt for fysioterapeuter og kiropraktorer:

Århus: 16.09.08 Odense: 11.11.08

København: 14.10.08 København: 02.12.08

Vi arrangerer også gerne et kursus på kliniken.
Ring og aftal et tidspunkt på **T: 5944 0832**

Læs mere på **www.powermedic.dk**
eller mail: **info@powermedic.dk**

POWERLASER™ 500 MkIII classic

Det ultimative laserterapi værktøj

POWERLASER™ 1000 MkIII

1000 mW fordelt på 3 laserdioder.
Ideel til sportsskader, inflammationer o.l.

Verdens største terapilaser

- Gigtsmerter
- Overbel.skader
- Sportsskader
- Sårheling
- Muskelsmerter

Afprøv gratis i din klinik!

GIGALASER™ Pay-per-Use

Vi stiller **GIGALASER™** til rådighed og du betaler
kun for selve anvendelsen.

Rekvirér Cost/Benefit Analyse, der viser hvorledes
GIGALASER™ kan blive en rigtig god investering.

GIGALASER™

Natskinne afhjælper gener ved

KARPALTUNNELSYNDROM

FORSKNING/ Trykket i karpaltunnelen er mindst, når håndleddet og fingrene er i neutral position. I et randomiseret kontrolleret studie med 61 inkluderede med karpaltunnelsyndrom sammenlignede forskerne effekten af forskellige måder at fiksere håndleddet på. En gruppe fik en håndledsskinne på, der kun fikserede håndleddet i neutralstilling. En anden gruppe fik en specielt udviklet skinne, som både fikserede håndled og fingre i metacarpofalangeal-leddene (MCP) i neutralstilling. Skinnerne blev anvendt om natten i fire uger. Yderligere to grupper fik ud over enten håndledsskinne eller en kombineret håndleds- og fingerskinne også et træningsprogram, der skulle udføres 3-5 gange om ugen. Samtlige inkluderede fik færre smerter og bedre funktionsniveau. Interventionen med fikseret hånd- og fingerled havde størst effekt. Øvelserne gav ingen yderligere effekt.

Bringer TL et al. Efficacy of a fabricated customized splint and tendon and nerve gliding exercise for the treatment of carpal tunnel syndrome: a randomized controlled trial. Phys Med Rehabil 2007;88(11):1429-35.

Viden om medicin for alle

PILLER/ Institut for Rationel Farmakoterapi har oprettet en internetside om medicin i et lettilgængeligt sprog.

medicinmedfornuft.dk

Armtræning styrker resten af kroppen

STYRKE/ En gruppe finske forskere har undersøgt, om træning af overekstremiteterne stiller tilstrækkeligt store krav til den stabiliserende funktion i trunkusmuskulaturen til, at der kan registreres en isometrisk styrkeforbedring. I studiet indgik 20 raske kvinder mellem 20 og 45 år. I forbindelse med studiet blev den isometriske styrke i musklerne rectus abdominis, obliquus externus abdominis, longissimus og multifidii registreret og anvendt som referenceværdier. Forskerne målte derefter den isometriske kraft-anvendelse i forbindelse med forskellige øvelser med OE, samtidig med, at de med EMG registrerede den isometriske aktivering af trunkusmusklerne. Det overraskede forskerne, at en nedad-bagudføring af armene i træningsapparatet aktiverede trunkusmusklerne mere end referenceøvelserne, hvor der blev målt på den direkte maksimale aktivering af trunkusmusklerne. Når OE arbejder med lang vægtstang var der den højeste aktivitet i trunkusmuskulaturen. Konklusionen på det finske studie er, at stående øvelser med OE med fikseret bækken med fordel kan benyttes til at træne ovennævnte trunkusmuskler. Læs abstract og download artikel fra PubMed.

Tarnanen SP, Ylinen JJ, Siekkinen KM, Mälkiä EA, Kautiainen HJ, Häkkinen AH. Effect of isometric upper-extremity exercises on the activation of core stabilizing muscles. Arch Phys Med Rehabil 2008;89(3):513-21.

KØB EN LUKSUS LASER OG FÅ GRATIS ULTRALYD!

BTL 4800SL COMBI

Produkterne fra BTL er blandt det mest eftertragtede i verdenen pga. deres høje krav til kvalitet og eksklusive design. Med en BTL 4800SL COMBI får du både ultralyd og laser i et og samme apparat.

- Muligt at behandle 2 patienter på samme tid
- Online leksikon med forudbestemte protokoller baseret på mange års medicinske studier
- Anvendes til både overfladebehandling og dybereliggende væv

Samt mange andre indstillinger!
Ring 76940877 og hør nærmere.
Kontakt os i dag og få besøg af en konsulent.

1 udgang til ultralyd og 1 udgang til laser - inklusiv 830nm / 400mW probe

Normalpris: 26.350 kr. ekskl. moms.
Tilbudspris: 20.950 kr. ekskl. moms.

AcupunctureShop ApS
Vesterbækvej 31, Sig
8800 Varde
Tlf: 76940877 Fax: 76940977
info@acupunctureshop.com

www.acupunctureshop.com

Tennisalbue strop m/gelpude

Støttestrop med gelpude i neopren og nylon-bånd, som giver god kompression ved tennisalbuesmerter. Dobbeltlukning for optimal tilpasning. Meget let og slidstærk. Har en "overgangsflap", således at huden ikke kommer i klemme. Ved påtagning af strop holdes albuen i 90° og stroppen spændes, samtidigt med at man spænder i musklerne.

Varenr. 4031 Onesize vejl. pris kr. 129,-

Thera-Band Terapi/Træningsbolde

Disse robuste træningsbolde anvendes i fysio/ergoterapi, ved sport og fitness til styrkelse af muskler, forøgelse af bevægelighed og balance samt til forebyggelse af rygsmerter. I sportsterapi er de ideelle til specifik koordinationsstræning. Boldene fås i standard (Ø 45 cm - 75 cm) eller i en ABS version Anti-Burst-System (Ø 45 cm - 85 cm) ABS bevirker luften vil sive langsomt ud ved punktering.

Varenr. 23010-23050

Vejl. pris kr. 209 - 489,-

NYHED

Kinesiotape

BSN Leukotape K hudfarvet til Kinesiotapening

Varenr. 2070 2,5 cm x 5 m Vejl. pris kr. 89,-

BSN Leukotape K blå til Kinesiotapening

Varenr. 2073 5 cm x 5 m Vejl. pris kr. 179,-

Balancebræt

Aserve balancebræt er et nemt og transportabelt træningscenter til forebyggelse og genoptræning af skader i ankler og knæ. Et balancebræt er en nem og billig metode til træning af smidighed og balanceevne. Træningsvejledning medfølger.

Varenr. 7101

Vejl. pris kr. 199,-

Sport Medical Products
aserve[®]

www.a-serve.dk

Tlf. 87 242 111 • Fax 87 242 113

Marjorie Woollacott (tv) og Anne Shumway-Cook afholdt i maj kursus i Danmark og Norge. Artiklerne side 8-22 er resultatet af et samarbejde mellem den norske og den danske redaktion. Det norske Fysioterapeuten bragte artiklerne i nr. 8 2008.

Lidenskab

for balance

AF: JOURNALIST DAGRUN LINDVÅG
dl@fysio.no

FOTO: LARS SKAANING

Guruer? Anne Shumway-Cook og Marjorie Woollacott ler hjerteligt ad forsøget på at give dem gurustatus i fysioterapifaget, når det gælder balance og motorisk kontrol. I maj holdt de kursus i Norden, først i Odense og derefter i Oslo. "It depends" – det kommer an på – er udtrykket, vi vil huske bedst

→ **"It depends" er ofte det første** i et svar fra Shumway-Cook og Woollacott på et hyppigt forekommende spørgsmål om balanceproblemer: "Hvad skal jeg gøre med denne patient?" Budskabet er, at der ikke findes helt enkle svar. Mange faktorer spiller ind. Første bud er at finde ud af, hvad problemet er. Hvorfor har netop denne patient svært ved at holde balancen?

Anne Shumway-Cook og Marjorie Woollacott har skrevet lærebogen "Motor Control: Theory and Practical Applications". Den udkommer snart i tredje oplag og er oversat til mange sprog. Siden førsteudgaven udkom i 1995, har et betydeligt antal norske og danske fysioterapistuderende haft lærebogen på deres pensumliste.

Mens Shumway-Cook er fysioterapeut, med omfattende klinisk erfaring, har Woollacott sin baggrund i neurologi og cellebiologi. Shumway-Cook er tilknyttet University of Washington i Seattle, og Woollacott underviser og forsker ved University of Oregon.

I dette interview fortæller de, at de har inspireret hinanden både fagligt og personligt i et samarbejde, der har varet i næsten 30 år.

DRIVKRAFT

Hvorfor en så stærk lidenskab for balance?

"I hele mit arbejdsliv har jeg arbejdet med forskellige neurologiske lidelser. Jeg erfarede tidligt, at balanceproblemer var nogle af de vigtigste årsager til, at mine patienter ikke klarede at leve det liv, de ønskede. Men jeg havde ikke nok viden, og jeg indså hurtigt, at forskningen kunne hjælpe mig til at forstå patienternes problemer og finde den rette behandling. Den kliniske praksis har været min stærkeste drivkraft", siger Anne Shumway-Cook.

Marjorie Woollacott forklarer sit engagement med et stærkt ønske om at forstå, hvordan hjernen kontrollerer bevægelse og balance.

"Og for at min forskning kunne få betydning for større patientgrupper, måtte jeg finde en kliniker at samarbejde med", siger Marjorie Woollacott.

UDVALGTE TEST

På kurset "Motor Control & Balance Rehabilitation: Translating research into Clinical Practise" fik deltagerne lov til at prøve en række test. Her er testene Anne Shumway-Cook og Marjorie Woollacott havde udvalgt fra deres "Balance Evaluation Lab":

Timed up and Go (TUG)
 Functional reach
 Bergs Balanceskala
 Performance oriented mobility assessment
 Dynamic Gait Index
 Short Physical Performance Battery
 Functional Gait Assessment
 Clinical Test of Sensory Interaction in Balance
 10 m Walk Test
 Tests for reactive balance

BOBATH VERSUS MOTOR RELEARNING PROGRAMME

I det norske Fysioterapeuten har der været meget diskussion om behandlingskoncepter som Bobath og Motor Relearning Programme. Har I en holdning til dette? "Nej", siger Anne Shumway-Cook bestemt. "Det er ikke mit job at forsvare eller angribe nogen som helst. Jeg tror på kritisk dialog og ikke monolog. Der er fysioterapeuter, der mener, at de rummer hele sandheden, men vi får ikke noget ud af at placere os i forskellige lejre og forsvare vores bastioner. Vores tilgang kalder vi opgaveorienteret (task oriented). Som kliniker går jeg ind for at lære så mange forskellige tilgange og metoder som muligt. Men det betyder ikke, at jeg accepterer alt, hvad jeg får fortalt. Jeg møder frem med et åbent sind, lytter og bestemmer selv, hvilke metoder jeg skal bruge", siger hun.

POESI OG MEDITATION

Anne Shumway-Cook og Marjorie Woollacott mødtes i 1979, og startede det faglige samarbejde kort tid efter. *Hvad skal der til for at blive et vellykket forskersteam?*

Begge understreger betydningen af at respektere hinandens baggrund og ståsted. De tror også, at fælles interesser på andre områder kan være vigtige. Anne Shumway-Cook fortæller, "Allerede første dag vi traf hinanden, gik vi ud for at spise frokost. I løbet af et par timer havde vi kortlagt fælles interesser inden for kunst, musik, poesi og meditation. Derfor har dette været et fantastisk fælles projekt i mange år; når vi er sammen, kan vi både lege og arbejde".

Marjorie Woollacott vil stærkt anbefale, at andre forskere og klinikere finder sammen.

"En forskellig baggrund gør, at problemstillinger kan blive belyst fra flere forskellige vinkler. Vi stiller altid hinanden kritiske spørgsmål. Da vi arbejdede med bogen, havde jeg skrevet et kapitel om forskning, hvor jeg præsenterede alle data, jeg kunne finde. Så kunne Anne spørge: hvilken betydning har alt dette i klinikken? Resultatet blev et nyskrevet kapitel. I næste omgang fik Anne kritiske spørgsmål om, hvilken forskning hendes praksis baserede sig på".

REFLEKS - RESPONS

Hvilke ændringer er der sket på dette fagområde siden 1979?

"En af de virkelige store ændringer er, hvordan vi tænker om balance. Indtil midten af 1980'erne blev balance vurderet efter en enkel refleks-respons-teori, som var udgangspunktet for de fleste behandlingsmetoder. Overgangen fra refleks-tænkningen til en mere kompleks teori om, hvad balance er, var nok de mest betydningsfulde ændringer. Jeg vil gå så langt som at kalde det et paradigmeskift", siger Anne Shumway-Cook.

Marjorie Woollacott henviser til en artikel i tidsskriftet Physical Therapy i 1985 skrevet af fysioterapeuten Emily Ketchner. Hendes hovedkonklusion var, at refleks-tænkningen som teoretisk ramme for balancen ikke længere var holdbar.

"Denne artikel skabte stærke reaktioner, *a firestorm of protest*, og fik stor betydning i USA fra midten af 80'erne og fremefter", siger Marjorie Woollacott.

Hvilken betydning fik det for klinisk praksis?

"På enkelte områder førte det nok til ændringer i praksis. Men det allervigtigste var, at det ændrede den grundlæggende teoretiske ramme og tænkning, som retfærdiggør det, vi gør eller ikke gør. Sådanne publikationer fører ikke altid til en helt ny praksis, men de kan ændre vores forståelse af, hvorfor vi handler, som vi gør.

Marjorie Woollacott og Anne Shumway-Cook giver udtryk for stor ydmyghed, hvad angår, hvor meget vi forstår om mekanismerne bag motorisk kontrol og balance.

Marjorie Woollacott peger på områder, det er forsket for lidt i, og som vi ved alt for lidt om, blandt andet neuroplasticitet.

"Vi må slet og ret erkende, hvad vi ved og ikke ved. Jeg ved i hvert tilfælde nok til at fastslå, at der er store områder, vi ikke ved noget om", siger hun.

RCT'S BEGRÆNSNINGER

Når det gælder forskning, har Anne Shumway-Cook markante holdninger til den udstrakte brug af randomiserede kontrollerede studier (RCT).

"Mange fysioterapeuter er optagede af at finde bedre metoder til at vurdere deres patienter. Og de udvikler gerne komplekse behandlingsstrategier, som undersøges i randomiserede kontrollerede studier. Det, de faktisk gør, er at undersøge, om en bestemt behandlingsform virker på det ene eller det andet. Men de ser ikke på behandlingens effekt på forskellige typer af balance.

Der er også mange andre forhold, RTC-studier ikke belyser godt nok, for eksempel: Hvad er den neurologiske forklaring på

balanceproblemet? Hvad er det, som ændres i de muskulære eller sensoriske systemer, som ligger som forudsætning for, at en persons muligheder kan forbedres? Lige nu er det den slags forskningsspørgsmål, vi bør arbejde med. Det kan måske hjælpe os til at forstå problemstillinger, som har med plasticitet at gøre, hvilke aspekter ved systemerne, som kan ændres, og hvilke behandlingsstrategier, der er effektive til at skabe forandringer. Hvad er grænsen for, hvor store forandringer en person kan gennemgå? Hvad er det optimale i en behandlingsstrategi, når det gælder dosering, intensitet, hyppighed, gentagelser? Vi har brug for viden om alt dette og mere til", siger Anne Shumway-Cook.

Hun understreger, at der er mange i USA og Europa, der er overbeviste om, at RCT-studier er den bedste måde at vurdere effekten af en given behandlingsstrategi på.

"RCT-studier er gode til meget, men de har deres klare begrænsninger. Sådanne studier kan ikke fortælle dig, hvilken behandling der er bedst til en konkret person. På et eller andet tidspunkt må vi komme videre, forbi RCT og over til en tilgang, hvor patienten er i centrum".

TRAPPER NED

Shumway-Cook og Woollacott er begge kommet så langt i deres arbejdsliv, at de er begyndt at trappe ned. Begge mener, at man kommer til et tidspunkt i livet, hvor man kun vil arbejde med det, som er sjovt. Det at rejse rundt i verden at holde kurser er helt klart sjovt.

På PC-skærmene hjemme i Seattle har Shumway-Cook et citat fra en japansk filosof: "Pass by that which you do not love".

"Netop dette vil jeg forsøge at efterleve, at holde op med at gøre ting, jeg ikke elsker!" •

FAGLIG OPDATERING

Anne Shumway-Cook og Marjorie Woollacott erkender, at det er meget krævende at holde sig fagligt opdateret, i takt med at mængden af forskning og viden øges. Her er nogle forslag til, hvordan fysioterapeuter kan holde sig opdaterede i en travl hverdag:

- Start en tidsskriftklub eller læsekreds, hvor målet er at præsentere artikler fra fagvidenskabelige tidsskrifter, for eksempel et hver måned. Præsentationen skal gå på skift, og hensigten er at vurdere og diskutere artiklen kritisk.
- Gå sammen i en gruppe og skriv case rapporter om patienter, I arbejder med eller har arbejdet med. Ikke nødvendigvis for at publicere, men processen og diskussionen er lige så vigtig.
- Test dine hypoteser om diagnose og valg af behandlingstiltag i diskussionsgrupper med kolleger. Lad det gå på omgang at præsentere en hypotese. Dine kolleger kan have helt andre ideer om patienten, end du har.

FAKTA OM: MARJORIE WOOLLACOTT OG ANNE SHUMWAY-COOK

Marjorie Woollacott, ph.d., har sin faglige baggrund fra cellebiologi og neurologi, og er ikke fysioterapeut. Hun er professor, Department of Human Physiology og medlem af Institute of Neuroscience, University of Oregon. Kendt for sin forskning om aldring, balancekontrol og rehabilitering. Medforfatter til lærebogen "Motor Control: Translating Research into Clinical Practice". Har også publiceret et stort antal artikler. Forsker nu i metoder, som kan bedre ældres balance i komplekse omgivelser, når de ældre skal fokusere på mere end en opgave.

Anne Shumway-Cook, fysioterapeut (1969), ph.d. Hun er professor, Department of Rehabilitation Medicine, University of Washington, Seattle. Parallelt med forskning og undervisning har hun hele tiden drevet klinisk praksis. Anne Shumway-Cook har forsket i de fysiologiske årsager til balance- og bevægelsesproblemer hos geriatriske patienter og patienter med neurologiske lidelser. Hun er medforfatter til lærebogen "Motor Control: Translating Research into Clinical Practice". Hun har et stort antal publikationer bag sig. I klinikken har hun behandlet voksne og ældre, som har problemer med balance og bevægelse.

ALLE

fik noget med hjem

Både forskere og praktikere var begejstrede efter tre dages kursus med Marjorie Woollacott og Ann Shumway-Cook. Fysioterapeuten har talt med fire af deltagerne

**Professor, fysioterapeut
Ewa Roos,**
*Forskningsinitiativet i
Fysioterapi (FIF) på Syddansk
Universitet*

"Det, jeg især har hæftet mig ved, er Anne Shumway-Cook og Marjorie Woollacotts pædagogiske fremlæggelse. Her er der noget at lære, som jeg vil tage til mig", siger Ewa Roos. De to forelæsere har ved at give sig tid til at præsentere stoffet,

ved at give mulighed for at stille spørgsmål og ved at have planlagt gruppearbejde, skabt de optimale vilkår for, at den fremlagte forskning får effekt på praksis, mener Ewa Roos. Anne Shumway-Cook og Marjorie Woollacotts giver mange eksempler på, hvad der sker på individniveau, og det gør man ikke som forsker inden for det kvantitative område, forklarer hun. "Når vi skal fremlægge forskningsresultater skal vi holde os til data i forhold til den gruppe af patienter, vi har gennemført undersøgelsen på og sørge for at gøre rede for alle forbeholdene. For klinikerer er det naturligvis vigtigt at kunne oversætte forskningsresultaterne til individniveau, og det er noget, jeg skal huske på i fremtiden, når jeg selv skal forelæse for klinikerer".

Fysioterapeut Elna Søndergaard,
*klinik for børnefysioterapi
E-mail elna@esfysioterapi.dk*

Fysioterapeut Elna Søndergaard har sin egen klinik i børnefysioterapi. "Jeg er en gammel rotte i faget og har på kurset fået sat teori på min praksis". Hun hæfter sig efter den første dag på kurset ved betydningen af den proaktive balance; det vil sige enden til at forebygge instabilitet ved

at aktivere de relevante muskler inden en bevægelse, der kan bringe personen ud af balance. "Jeg har den proaktive balance med i behandlingen, men jeg har ikke været nok opmærksom på dette og har ikke undersøgt børnene specifikt for det", siger Elna Søndergaard. Woollacott og Shumway-Cook fik anskueliggjort at balance er multifaktoriel, og det kræver en grundig undersøgelse at finde frem til den grundlæggende problemstilling hos patienterne. "Fremover vil jeg prioritere at undersøge børnene mere systematisk", siger Elna Søndergaard, der er specielt glad for, at kurset i den grad var praksisrelateret. "Der var fysioterapeuter fra sygehuse, plejehjem og børneområdet, og vi fik alle noget ud af kurset. Det var kernen i fysioterapi, der var i fokus, og det vedkom alle. Jeg sidder også med en fornemmelse af, at vi er godt med i Danmark. Meget af den praksis, der blev undervist i, er også det, jeg går og gør; men nu får jeg teori og dermed mere bevidsthed på min praksis", siger Elna Søndergaard.

→ Fantastisk, fremragende, bør gentages! Sådan lød de fleste tilbagemeldinger fra deltagerne efter et tredages kursus med de to amerikanske forskere Marjorie Woollacott og Anne Shumway-Cook. Mere end 130 fysioterapeuter overværede og deltog aktivt i tre dage om balance og motor control. Gruppearbejde, praktiske testsessioner og mulighed for at stille spørgsmål til de to eksperter gjorde, at kurset blev vedkommende og praksisnært. Det var Danske Fysioterapeuter, der havde fået de to populære forskere til landet. De fleste, der har gennemført fysioterapeutuddannelsen inden for de seneste

10 år, kender fysioterapeut, ph.d. Anne Shumway-Cook og professor, ph.d. Marjorie Woollacott fra deres bog "Motorcontrol". Nu fik de så mulighed for at høre og se det to berømt-heder live. Og det bliver ikke sidste gang, for allerede nu har Marjorie Woollacott og Anne Shumway-Cook sagt ja tak til en invitation til Fagfestival i 2009. Fysioterapeuten spurgte fire af deltagerne i løbet af de tre kusedage, hvad de især havde bemærket i forbindelse med præsentationerne. ●

Karen Hastrup Arentsen, specialist i neurofysioterapi, Bobath-instruktør, ansat dels på Hammel Neurocenter og dels på Lemvig Sygehus, i apopleksi rehabiliteringen, som klinisk praksisudvikler

Karen Hastrup er Bobath-instruktør og har gennem mange år beskæftiget sig med det neurologiske felt. Balance og postural kontrol er et af kerneområderne i hendes

arbejde, og hun var derfor spændt på at høre de to amerikanske forskeres bud på emnet. "Vi har aldrig haft et så systematisk forskningsbaseret overblik over dette felt som nu. Shumway-Cook og Woollacott formåede med deres viden og præsentation at gøre området overskueligt og give deltagerne ejerskab til den nye viden. Jeg kan glæde mig over med mange års erfaring inden for feltet, at den praksis, vi har haft, ikke er så tosset endda. Den byggede på solid klinisk erfaring, videregivet af dygtige terapeuter, men nu har forskning stadfæstet den", siger Karen Hastrup. Shumway-Cook og Woollacott understregede på kurset, at det er en kobling mellem valg af standardiseret måleredskab og den specifikke fysioterapeutiske undersøgelse. Dette, mener Karen Hastrup, er overordentligt vigtigt. "Man kan ikke bare gennemføre en balancetest og så træne; det behøver man ikke at være fysioterapeut for at kunne", mener Karen Hastrup. Et par nyere undersøgelser viser, at den proprioceptive kontrol er væsentlig for balance og postural kontrol, men det kom Shumway-Cook og Woollacott ikke ind på. "Dette felt er ikke særligt undersøgt endnu, men der vil komme mere om det fremover".

Jakob Lorentzen, fysioterapeut og ph.d.-studerende, Hvidovre Hospitals Afdeling for Neurorehabilitering

"Det er et scoop med disse to undervisere. Det er fysioterapeuter som dem, der fremover skal præge dansk fysioterapi. De tager fat på evidensbegrebet, som jeg mener, det skal gøres. De har med udgangspunkt i forskningen udviklet standardiserede metoder til at

identificere specifikke problemer på den enkelte patient. Metodemæssigt er det den helt rigtige måde at gribe det an på, hvis man skal formidle forskning, så praktikere kan få noget ud af det", siger Jakob Lorentzen. Fysioterapeuter, der ikke beskæftiger sig med forskning til daglig, har ifølge Jakob Lorentzen ofte ikke forudsætninger for at vurdere og efterfølgende implementere forskningsresultater, når de fremlægges på den traditionelle måde ledsaget af en lang række forbehold. Som ph.d.-studerende kunne han godt have tænkt sig lidt mere diskussion af den bagvedliggende forskning, men da kurset henvender sig til praktikere, mener han, at den valgte strategi er den helt rigtige.

AF: FAGLIG REDAKTØR VIBEKE PILMARK

vp@fysio.dk

Fysioterapeuter i praksis

spiller en afgørende rolle for forskningen

For at arbejde evidensbaseret er det nødvendigt at være systematisk og dokumentere praksis med blandt andet caserapporter. Anne Shumway-Cook og Marjorie Woollacott viste ifølge Hans Lund på tre kursusdage, hvordan den moderne fysioterapeut kan have fokus på forskning uden at miste forankringen i praksis

→ **Anne Shumway Cook er et skoleeksempel på** den moderne fysioterapeut, mener Hans Lund, der er fysioterapeut, ph.d. og lektor ved Syddansk Universitet. "I løbet af de tre dages kursus med Anne Shumway-Cook og Marjorie Woollacott har jeg fået bekræftet, at det kan lade sig gøre at være praktisk centreret og alligevel tage udgangspunkt i forskningen. Det drejer sig blandt andet om at arbejde systematisk", siger Hans Lund.

Først og fremmest er det nødvendigt at indse, at det er nødvendigt at bygge praksis på evidens. Og det er der ikke så mange fysioterapeuter, der er uenige i, mener Hans Lund. Men spørgsmålet er, hvordan man gør det. Anne Shumway-Cook og Marjorie Woollacott har valgt at tage udgangspunkt

i systemteoriene, da de opstillede deres model for motorisk kontrol og balance. Modellen bruger de til at identificere funktionsbegrænsninger i især UE og afdække mulige årsager.

Modellen er enkel, måske for enkel, mener Hans Lund. Anne Shumway-Cook og Marjorie Woollacott har valgt at koncentrere sig om UE, men ifølge Hans Lund kunne man lige så godt have valgt at se på nakkens betydning for motorisk kontrol. Han respekterer dog de to forskeres valg, for i forskningen er det nødvendigt at fokusere. Men i praksis skal fysioterapeuten selvfølgelig være opmærksom på også at inddrage andre aspekter, der ikke indgår i modellen.

FOKUS PÅ FUNKTION FREM FOR DIAGNOSE

De to amerikanske forskere ser primært på funktion frem for diagnosen. Ved at afdække patientens muskuloskeletale og kognitive forhold samt de motoriske strategier får fysioterapeuten et overblik over patientens ressourcer. Diagnosen har betydning, når udredningen skal føre til en konkret handling. Hvor for eksempel en patient med Parkinson har balancebesvær

på grund af rigiditet, vil en patient med en hemiparese have svært ved at holde balancen på grund af hypotoni. Samme balanceproblemer vil derfor kunne føre til vidt forskellige behandlingsindsatser.

"Shumway-Cook og Woollacotts budskab er klart. Fysioterapeuter skal ikke kun se på diagnosen, men være langt mere opmærksomme på det kliniske billede og resultaterne af deres kliniske test", siger Hans Lund.

CASERAPPORT

Om nogen har Hans Lund opfordret fysioterapeuter til at systematisere, dokumentere og udvikle deres praksis ved at skrive caserapporter. Han bifaldt derfor Anne Shumway-Cook og Marjorie Woollacotts opfordring til at systematisere klinisk praksis gennem caserapporter. Disse caserapporter er ifølge dem en af forudsætningerne for, at forskerne finder de relevante kliniske spørgsmål, der skal efterprøves. Caserapporter er med til at kvalificere de kliniske spørgsmål og binde praksis og forskningen sammen.

"Klinikerens observationer i praksis er nødvendige for de forskere, der skal udvikle fysioterapi", mener Hans Lund. ●

"Klinikerens observationer i praksis er nødvendige for de forskere, der skal udvikle fysioterapi", mener Hans Lund.

AF: PH.D., FYSIOTERAPEUT UFFE LÆSSØE
ul@smi.auc.dk

Find årsagen til den dårlige balance

Det er komplekst at afgøre årsagssammenhænge, når det drejer sig om balance og postural kontrol. Woollacott og Shumway-Cook fremhæver betydningen af at kende de forskellige elementer i balancen, når patienten skal undersøges og behandles

→ **Anne Shumway-Cook og Marjorie Woollacott gav på Danske Fysioterapeuters kursus "Motor control og balance"** et godt indblik i, hvor komplekse emner vi beskæftiger os med, når vi taler om balance og postural kontrol. Men samtidig gav de redskaber til at skabe et overblik over området, som kan omsættes i den kliniske praksis.

Det blev i løbet af kurset tydeligt, at der er mange forskellig elementer og årsagssammenhænge at forholde sig til; dette kræver en stor indsigt i, hvad balance egentlig er.

Den systematik, som deltagerne på kurset blev guidet ind i, er godt beskrevet i bogen "Motor Control" af Shumway-Cook og Woollacott. Ifølge denne systematik kan problemet være motorisk, sensorisk eller kognitivt. Det kan dreje sig om en perifer motorisk problematik, som f.eks. nedsat muskelstyrke eller ledbevægelighed, eller en central motorisk problematik, som f.eks. neuromuskulær kontrol. Ligeledes kan det være et perifert sensorisk problem, som f.eks. nedsat syn, eller et centralt sensorisk problem knyttet til perception af afferent input.

Endelig kan balanceproblemer være udløst af kognitive problemer. Disse kan være mangfoldige, men på kurset blev der taget udgangspunkt i problemer med at allokere opmærksomhed mod forskellige samtidige opgaver. Denne type problemer må typisk afsløres ved en form for dual task test.

Det kan synes relativt enkelt at afgøre, om en patient har nedsat balance, men det er tydeligvis komplekst at klargøre årsagssammenhænge. I denne forbindelse blev det på kurset gennem workshops tydeliggjort, at de mange forskellige test-batterier adresserer forskellige aspekter af den posturale kontrol. Nogle test har

fokus på balance-reaktioner, andre på proaktive reaktioner, mens nogle i højere grad vurderer den uforstyrrede posturale kontrol, som ofte kaldes "steady-state".

Denne systematik og opdeling vil nok ikke være ny for ret mange fysioterapeuter, men opfordringen fra Anne Shumway-Cook var, at holde fast i systematikken, når man står i mødet med den konkrete patient. En kompleks balanceproblematik må undersøges og behandles ved at tage små skridt, hvor man forholder sig til de enkelte elementer i balancen.

I forhold til målet, at omsætte videnskab til praksis, blev en anden pointe flere gange fremhævet på kurset. Det er et problem, at de resultater, som typisk bliver præsenteret fra videnskabelige forsøg i form af gennemsnit og standarddeviationer, har en tilbøjelighed til at sløre variationen i de bagvedliggende data. Det er således meget sandsynligt, at en behandling, som har en statistisk signifikant effekt, ikke er virksom i forhold til alle patienter. Hvis man ser på originaldata fra studiet, vil man ofte kunne se, at to ud af ti patienter faktisk oplevede en modsat effekt. Som kliniker, der skal forholde sig til den enkelte patient og ikke til patientgruppen, må man derfor gøre overvejelser ud fra den konkrete patients specielle karakteristika.

Der er god støtte at hente i generaliserede konklusioner fra videnskabelige forsøg, som adresserer de mange forskellige aspekter af balance og postural kontrol. Men kliniker, der må have indsigt i disse mange faktorer og må kunne jonglere med disse for at kunne omsætte denne viden i forhold til den konkrete patient. ●

AF: FAGLIG REDAKTØR VIBEKE PILMARK
vp@fysio.dk

FOTO: LARS SKÅNING

Hvem skal omsætte

forskning til praksis?

Der er flere barrierer, når forskernes resultater skal bruges i den kliniske hverdag. Både forskeren og klinikerne har et ansvar for at omsætte forskning til evidensbaseret praksis, sagde Anne Shumway-Cook og Marjorie Woollacott på et seminar i maj måned

→ **I de senere år er der** sket en eksplosiv stigning i publicerede artikler inden for fysioterapi. Hvor der i 1982 var under femhundrede RCT-studier om fysioterapi i PEDro (Physiotherapy Evidence Database) var der i 2006 over 8000. Det er blevet svært for de fleste at følge med, og der er på de fleste arbejdspladser ikke afsat tid til at holde sig opdateret med den nyeste forskning. Der er derfor et stykke vej, inden nye forskningsresultater fører til ændret praksis.

Men hvad skal der til for at skabe bro mellem forskning og praksis? Forskningsinitiativet for Fysioterapi på Syddansk Universitet

← Forskningsartikler skrives ikke til praktikerne, og klinikerne kan ikke finde de færdige løsninger i forskningen, lyder et af budskaberne fra Anne Shumway-Cook og Marjorie Woollacott.

havde i maj måned indbudt Marjorie Woollacott og Anne Shumway-Cook til at holde et forskningsseminar, hvor både forskere og klinikerne blev indbudt til at drøfte, hvordan gabet mellem forskning og praksis mindskes. Og det er ikke helt let, mener de to amerikanske forskere, der oplever, at der er flere barrierer, der skal overvindes.

Forskerne skal give sig tid til at omsætte egen forskning til praksis, men det kan ikke lade sig gøre i de videnskabelige tidskrifter. "Forskningsartikler skrives ikke til praktikerne. Hvis vi skal have vores forskning publiceret i anerkendte tidskrifter, skal vi følge reviewernes krav", siger Anne Shumway-Cook. Da Marjorie Woollacott og Anne Shumway-Cook ønskede at formidle resultaterne af deres forskning om motor control og balance, besluttede de derfor at skrive bogen *Motor Control*, der indgår som en del af pensum på fysioterapeutuddannelsen og bruges af fysioterapeuter i store dele af verden.

ALLE FRASIGER SIG ANSVARET

Klinikerne kan ikke finde de færdige løsninger i forskningen. Når klinikerne skal afgøre, hvilken behandling eller undersøgelse, der skal bruges til patienten, er det vigtigt at identificere patientens problem. Derfor har det ifølge Anne Shumway-Cook ikke mening, at spørge "jeg har en patient med balanceproblemer, hvad siger forskningen, jeg skal gøre ved ham?"

Mange faktorer spiller ind på motor control, og her skal fysioterapeuten først finde ud af, hvad problemet er. Til gengæld har Shumway-Cook og Woollacott i deres forskning fundet metoder, der kan identificere de væsentligste komponenter i motor control.

"Sådan som det er i dag, frasiger både forskere og klinikerne sig ansvaret for at omsætte forskning til praksis", siger Marjorie Woollacott. Men begge grupper har et ansvar, understreger de. Der skal afsættes tid til at klinikerne følger med i forskning, og forskerne skal hjælpe praktikerne med at finde ud af, hvordan forskningsresultater for en veldefineret population kan overføres til den enkelte patient, mener Marjorie Woollacott.

Men forskerne skal også hjælpe klinikerne med at identificere markører, der viser, hvilken type træning eller behandling den enkelte patient vil respondere på. I den forbindelse er RCT-studier ikke de bedste, fastslog Anne Shumway-Cook med et citat: "A clinical trial is the best way to assess whether an intervention works, but it is arguably the worst way to assess who will benefit from it" (D. Mant, *Lancet* 1999; 353:743-6).

Klinisk praksis skal i fremtiden i højere grad være med til at fortælle forskerne, hvilken slags forskning der er brug for, og der er brug for klinisk forskning, understreger Anne Shumway-Cook. ●

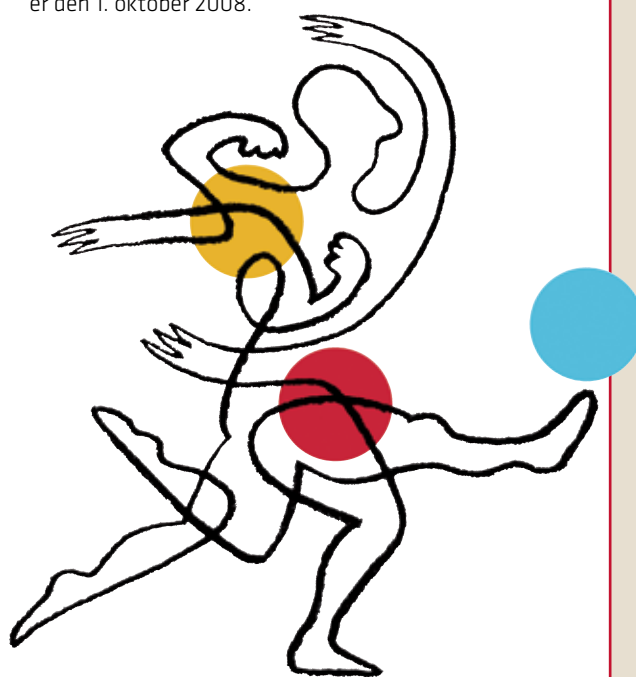
Mød Shumway-Cook og Woollacott på Fagfestival

Anne Shumway-Cook og Marjorie Woollacott er blandt de mange internationale foredragsholdere, der bidrager med præsentationer på Danske Fysioterapeuters Fagfestival, der finder sted den 26.-28. marts 2009.

Se hvem de øvrige er på fysio-fagfestival.dk

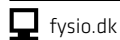
Hvis du har lyst til at holde et foredrag, afholde en praktisk workshop, fremvise et igangværende eller afsluttet projekt, præsentere en poster eller på anden måde bidrage til programmet, har du mulighed for at indsende et abstract. På fysio-fagfestival.dk finder du alle relevante informationer i forbindelse med udarbejdelse og godkendelse af abstracts.

Sidste frist for indsendelse er den 1. oktober 2008.

AF: JOURNALIST ANNE GULDAGER
ag@fysio.dk

FOTO: HENRIK FRYDKJÆR

Misforståelser

om vederlagsfri fysioterapi

Uanset hvad der ellers måtte have stået i avisen, har patienten frit valg, når det handler om vederlagsfri fysioterapi. Og henvisningen skal stadig komme fra lægen

Det fremgår ellers meget tydeligt af det notat, Kommunernes Landsforening har sendt til kommunerne: Med kommunernes overtagelse af myndighedsansvaret for vederlagsfri fysioterapi pr. 1. august i år "indføres frit valg for borgerne, således at de fremover kan vælge at få deres fysioterapi i praksissektoren eller i kommunalt regi".

Frit valg. På trods af, at der ikke burde være noget at tage fejl af, har der visse steder indsneget sig nogle kommunale misforståelser, som Danske Fysioterapeuter nu er i gang med at forsøge at rette op på.

Vejle Amts Folkeblad kunne for eksempel sidst i juli fortælle, at Vejle kommune ikke var "klar til selv at løfte opgaven" og derfor ville "blive nødt til at henvise (...) til privatpraktiserende fysioterapeuter på kommunens regning".

Artiklen kunne efterlade det indtryk, at der mht. borgernes adgang til at få vederlagsfri fysioterapi i praksissektoren var tale om en overgangsordning, der ville blive afviklet hurtigst muligt.

At det er kommunen, der henviser til vederlagsfri fysioterapi, er også mildt sagt en misforståelse, og den del af artiklen blev da også dementeret dagen efter: Det er fortsat den praktiserende læge, der henviser til vederlagsfri fysioterapi, ikke kommunen.

SKÆRER MISFORSTÅELSEN UD I PÅP

Fyns Amts Avis går skridtet videre og skærer misforståelsen ud i pap: "Den vederlagsfri fysioterapi (...) har hidtil været i regionernes vold (...) nu skal kommunerne selv overtage alle patienter". Det fremgår endvidere af artiklen, at kommunen har ansat en person, der skal finde ud af, om kommunens fysioterapeuter kan klare opgaven. Kan de ikke det, skal opgaven købes ude i byen, står der,

"for kommunen kan ikke bare sige nej til de behandlingskrævende patienter".

Men det kan kommunen faktisk godt. Kommunen har sammen med overtagelsen af myndighedsansvaret fået *mulighed* for at oprette deres egne tilbud, men det er ikke en *pligt*.

Heller ikke i Hjørring Kommune er der helt styr på begreberne: "Vi skal bare betale, og de andre skal visitere. Det er jo i sig selv lidt problematisk. Vi har en gruppe til at undersøge, om det kan betale sig at overtage opgaven fuldstændigt", siger udvalgsformand for Sundheds-, Ældre og Handicapudvalget til Nordjyske Stiftstidende.

Formentlig kommer omtalte gruppe frem til det resultat, at en fuldstændig overtagelse af opgaven kan der ikke blive tale om; ellers har gruppen i hvert fald ikke gjort sit arbejde ordentligt. Patienterne har deres lovsikrede frie valg, og vælger patienten den praktiserende fysioterapeut, skal kommunen betale, hvad enten den vil eller ej.

At der er "de andre", der skal visitere, er der heller ikke noget at gøre ved, med mindre kommunerne overtager ansvaret for de alment praktiserende læger.

INGEN HAR INTERESSE I KONKURRENCE

I Danske Fysioterapeuter er det især forhandlingskonsulent Vibeke Laumann, der tager sig af spørgsmål vedrørende vederlagsfri fysioterapi. Og dem er der mange af, fortæller hun.

Både af teknisk karakter - som for eksempel spørgsmål fra kommunale terapeuter om, hvordan de nye patienter skal afregnes; og af principiel karakter fra praktiserende fysioterapeuter, der er bange for, at kommunerne vil klare det hele selv.

Seniorkonsulent Ann Sofie Orth i afdelingen for politik og kommunikation understreger, at Danske Fysioterapeuters tilgang til

FAKTA OM VEDERLAGSFRI ORDNING

- Kommunerne overtog 1. august myndighedsansvaret for den vederlagsfrie fysioterapi, og samtidig er ordningen udvidet med en ny patientgruppe. Udvidelsen betyder, at personer med en række fremadskridende sygdomme får mulighed for holdtræning på et tidligere tidspunkt i deres sygdomsforløb - hvis de har udviklet en funktionsnedsættelse, som fysioterapi kan bedre.
- Visitation til ordningen vil fortsat være gennem lægehenvielse, og de nærmere betingelser kan læses i Sundhedsstyrelsens vejledning om adgang til vederlagsfri fysioterapi.
- Patienterne får mulighed for at vælge mellem at modtage fysioterapi hos de praktiserende fysioterapeuter eller i kommunale tilbud i bopælskommunen eller i andre kommuner. Det er dog ikke noget krav, at kommunen skal oprette selvstændige tilbud til vederlagsfrie patienter.
- Hvis kommunen vælger at have sit eget tilbud, er der ikke krav om, at tilbuddet skal være kommunalt organiseret. Kommunerne kan også vælge at købe fysioterapi hos en privat institution, men der vil altså fortsat være frit valg for patienten.
- Reglerne om frit valg gælder også ridefysioterapi.
- Det er ikke muligt at flytte patienterne mellem de forskellige ordninger f.eks. fra vedligeholdende træning under serviceloven til vederlagsfri fysioterapi, hvis der er tale om samme tilbud.
- Patienterne kan derimod godt modtage forskellige tilbud inden for ordningen om vederlagsfri fysioterapi. Eksempelvis kan personer med et svært fysisk handicap, som har behov for en kombination af holdtræning og individuel manuel fysioterapi, godt modtage holdtræningen ved et kommunalt tilbud og den individuelle fysioterapi hos en praktiserende fysioterapeut.

Vejledningen kan downloades fra sst.dk

Danske Fysioterapeuters holdning er, at hverken patienter eller fysioterapeuter har interesse i, at den vederlagsfrie ordning gøres til en konkurrence mellem sektorerne.

Arkivfoto

sidstnævnte principielle problemstilling er, at der med ændringen af sundhedsloven er kommet en *udvidelse* af patienternes muligheder for at komme til fysioterapi.

"Hverken patienter eller fysioterapeuter har interesse i, at den vederlagsfrie ordning gøres til en konkurrence mellem sektorerne og heller ikke i, at patientens frie valg sættes ud af spil", siger hun og understreger, at lovgivningen lægger op til, at den fremtidige praksisplanlægning skal ske i et samarbejde, hvor kommunerne er en ligeværdig partner.

Dermed har alle, også Danske Fysioterapeuter, interesse i at få eventuelle misforståelser ryddet af vejen, og der er derfor

kommunikationsmæssigt sat ind på flere fronter: Kommunernes opmærksomhed skal henledes på, at patienterne har frit valg, at det er godt med kommunale tilbud men ikke et krav, og at det er vigtigt at bruge ressourcerne på at give borgerne relevante tilbud i stedet for at konkurrere. Sådan lyder budskabet, der vil blive formidlet dels via brev fra regionsformændene til kommunerne, dels via oplæg på KL's temadage om vederlagsfri fysioterapi i oktober. Samtidig opfordres kommunerne til at gøre brug af de nye samarbejdsrelationer mellem sektorerne og have direkte kontakt med de lokale repræsentanter for praksissektoren, kontaktpersonerne. ●

AF: FAGLIG REDAKTØR VIBEKE PILMARK
vp@fysio.dk

FOTO: HENRIK FRYDKJÆR

 Fafo.fysio.dk/neurologi

Få struktur og overblik

Et vurderingsskema skal hjælpe terapeuten med at strukturere indsatsen over for patienter med en cerebral vaskulær læsion

→ **En patient med** en cerebral vaskulær læsion (CVA) ønsker igen at kunne klare at tage på indkøb. Men vejen til at opnå målet er lang, og der er en lang række delmål, der skal opnås undervejs. For hvordan får han fat i skoene og får dem og jakken på, og kan han åbne døren og tage trappen? Kan han gå helt hen til butikken, kan han krydse vejen sikkert, kan han finde ud af at bruge indkøbs-sedlen, kan han genkende varerne og selv tage dem ned fra hylden? Kan han finde ud af at betale for varerne og pakke dem? Hvordan får han indkøbene bragt hjem?

Det er komplekst at behandle patienter efter en cerebral vaskulær læsion. Problemstillingerne er mangeartede, og det er let at

ERFARINGER FRA SYGHEUS OG REHABILITERINGSCENTER

IPA har været anvendt på afdelingen for traumatisk hjerneskade på Hvidovre Hospital i en længere periode. IPA har været særlig god til de patienter, som til en vis grad kunne deltage i målsætningen for deres genoptræning, fortæller fysioterapeut Karin Loje-Nielsen. Det er vigtigt, mener hun, at patienten og dennes faste fysioterapeut forholder sig til, hvordan patienten selv og andre fysioterapeuter kan bidrage til målopfølgningen. Dette kan ske ved at udfylde både selvtræningsdelen og andre relevante aktiviteter. Derudover har den faste fysioterapeut forholdt sig til, hvilken tilgang der er den bedste til netop denne patient, hvilket også har bidraget til at gøre det lettere for andre fysioterapeuter at overtage træningen, forklarer Karin Loje-Nielsen. I forbindelse med akkreditering blev der på Hvidovre Hospital stillet helt nye krav til fysioterapeuternes registrering af mål, og af tidsmæssige årsager er de derfor holdt op med at bruge IPA.

På Center for Neurorehabilitering - Kurhus har flere af fysioterapeuterne anvendt IPA i et par år, og fra august i år er det besluttet, at IPA fremadrettet skal bruges til alle nye klienter, både dem med moderate og svære hjerneskader. Selvom processen med at definere et mål tager længere tid, når det drejer sig om en patient med svære kognitive deficienser, giver det ifølge udviklingsfysioterapeut Rikke Hvidtfeldt Larsen rigtig meget. "I Læringsdelen af IPA vil det for eksempel afspejle sig, hvordan man skal samarbejde med patienten, og hvordan man lærer patienten at lære".

Rikke Hvidtfeldt Larsen forklarer, at hun ved at anvende IPA får samlet sine observationer og lagt dem ind i overskuelige kasser. Det sikrer, at hun får alle dimensioner med og får struktur og overblik. Hun bliver også tvunget til at forholde sig til læringsdelen og hvordan de øvrige personalegrupper kan indgå i målopfølgningen. "Med IPA er jeg meget hurtigere til at få sat de tværfaglige aktiviteter i gang, og patienterne kommer hurtigere til at træne selv eller sammen med andet personale. Det er ifølge Rikke Hvidtfeldt Larsen ikke nødvendigt at have gennemført en Bobath-uddannelse, som hun selv har, for at bruge IPA'en. "Men den kliniske ræsonnering skal man være god til, og så bliver det lettere at udfylde og bruge IPA med erfaringen".

For at kunne anvende IPA er det en forudsætning, at terapeuten kender til ICF og klinisk ræsonnering, understreger Anne Brown.

fare vild i de mange forskellige mål, der kan opstilles for genoptræningen af denne patientkategori. Derfor har to fysioterapeuter Anne Brown fra Danmark og Huub Olijve fra Holland udviklet et skema (interventionsprocesark; IPA), der skal hjælpe terapeuten med at strukturere genoptræningen.

Anne Brown og Huub Olijve underviser på IBITA-kurserne (International Bobath Instructors Training Association), neuroterapi a.m. Bobath, og har i den forbindelse udviklet et omfattende vurderingsskema. "Men problemet er, at der i det daglige ikke er tid til at udfylde det. Vi ønskede derfor en kortere version, der kan holde terapeuten på rette spor", fortæller Anne Brown. IPA skal forhindre,

at terapeuten falder for den fristelse at forsøge at klare alle målene på en gang, for så kommer hun til at sprede sig og mister overblikket. Desuden mister hun fordelene ved at gå i dybden med et problem.

"Der er mange muligheder og begrænset tid til genoptræningen, og det øger behovet for struktur og prioritering", siger Anne Brown. Ved at arbejde mere struktureret kan patienten ifølge Anne Brown nå flere mål og få et bedre outcome efter genoptræningen.

PATIENTEN OPSTILLER MÅL SAMMEN MED TERAPEUTEN

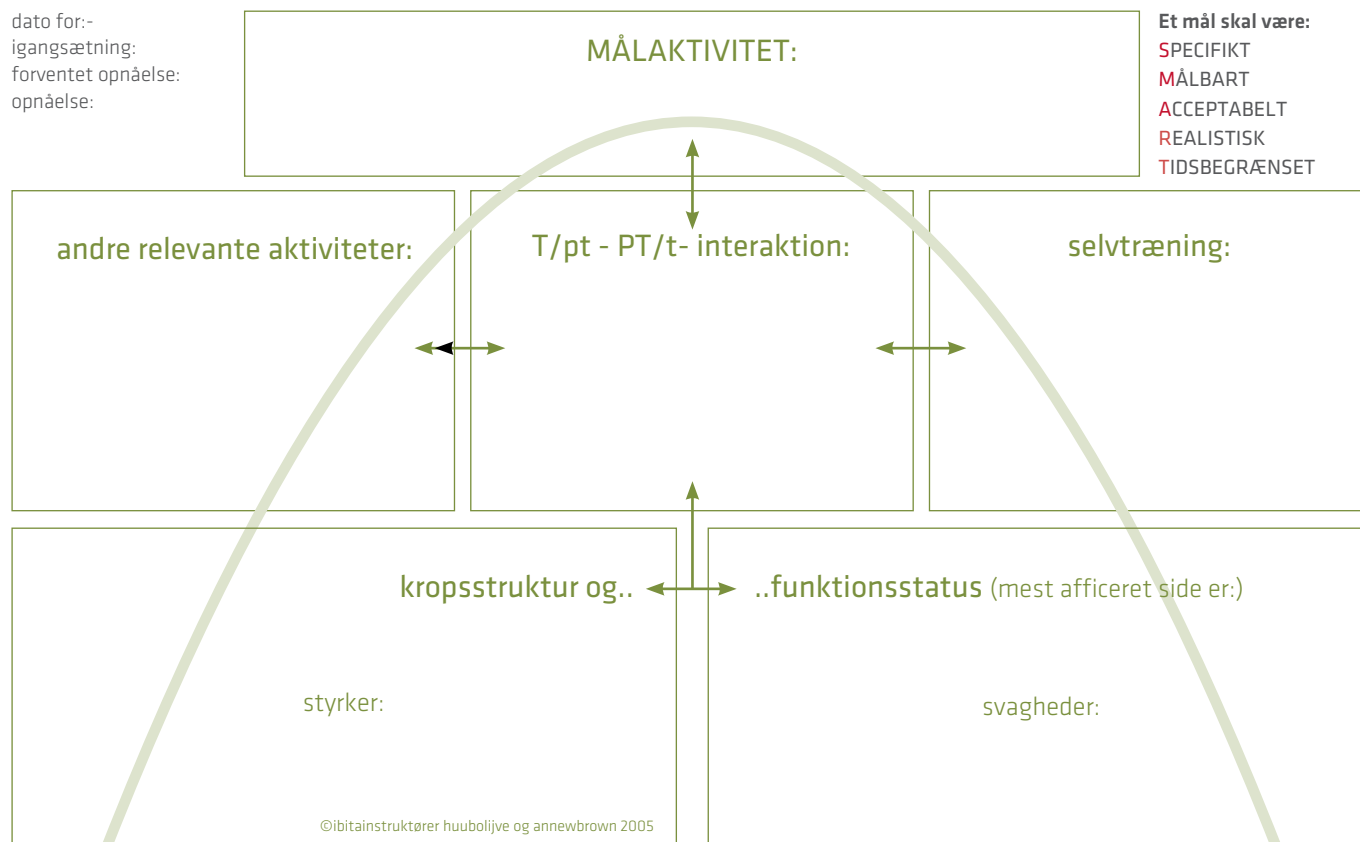
Interventionsprocesarket er et redskab, som benyttes af både

InterventionsProcesArk (IPA)

navn/tilhørssted:

dato for:-
igangsætning:
forventet opnåelse:
opnåelse:

Et mål skal være:
SPECIFIKT
MÅLBART
ACCEPTABELT
REALISTISK
TIDSBEGRÆNSET

 [Interventionsprocesarket kan downloades fra Fag og Forskning.](#)

terapeut og patient. Arket består af seks felter, som udfyldes af terapeuten i samråd med patienten. Først og fremmest skal terapeut og patient opstille et mål, og det er ikke altid let.

"Patientens bud er ofte, at de vil kunne det samme som før, eller at de gerne vil kunne gå igen. Men jeg vil have et mere præcist mål, og det forklarer jeg patienten. I min afdækning af, hvilket mål vi skal opstille, lærer jeg meget om patienternes liv og prioriteringer", siger Anne Brown. At patienten medvirker til at vælge målaaktiviteten under terapeutens vejledning er centralt for IPA og ifølge Anne Brown en vigtig motivationsfaktor for den videre genoptræning.

IPA tager højde for, at der skal arbejdes på flere ICF-niveauer på en gang. Der skal således noteres status på kropstruktur og funktionsniveau, findes frem til forskellige relevante aktiviteter og træffes aftaler om selvtræning og dokumentation af denne. Alle trådene samles i IPA og patient og terapeut kan løbende evaluere, om genoptræningen forløber som forventet. "Intet er hemmeligt. Når jeg for eksempel har analyseret patienten i den valgte aktivitet, skal det noteres i IPA. Jeg taler efterfølgende med patienten om, hvad vi så skal arbejde med", siger Anne Brown.

Når alle delmålene og målet er nået, opstilles et nyt mål, og der udfyldes et nyt procesark.

IKKE KUN TIL BOBATH-UDDANNEDE OG FYSIOTERAPEUTER

Selvom IPA er udviklet på baggrund af erfaringerne fra IBITA-kurserne, er disse kurser ikke en forudsætning for at kunne bruge interventionsprocesarket, understreger Anne Brown. Men det er en forudsætning, at terapeuten kender til den overordnede tankegang bag ICF og til klinisk ræsonnering, som IPA bygger på.

Det er Anne Brown og Huub Olijves' erfaring, at IPA er velegnet som arbejdsredskab til både fysioterapeuter og ergoterapeuter. "Hver faggruppe har sin force, men betragter patienten som en helhed, som IPA lægger op til", siger Anne Brown.

I fremtiden kunne det tænkes, at COPM (Canadian Occupational Performance Measure), som primært anvendes af ergoterapeuter, og IPA kunne anvendes sammen med Goal Attainment Scale for at dokumentere målopfyldelsen og effekten af interventionen over for en given patient, mener Anne Brown. Interventionsprocesarket er udviklet som et redskab i genoptræningen af patienter med CVA, men Anne Brown mener også, at det kan anvendes til andre patientkategorier med komplekse problemstillinger.

Anne Brown arbejder i dag på Apopleksi- og Neurologienheden på Træningscenter Nørrebro, som modtager patienter med en

genoptræningsplan fra hospitaler i København. Hun ser fordelene i, at patienterne fra sygehuset kommer med et, eller flere udfyldte Interventionsprocesark. "Prioriteringerne ændrer sig, når patienterne udskrives til hjemmet. Patienterne opdager, at her er det helt andre ting, der får betydning for dem. Men grundlaget for at vurdere, hvordan patienterne bedst kan opnå målene, er ikke anderledes, om de befinder sig i primær- eller sekundærsektoren. Et godt samarbejde, med IPA som fælles grundelement, kan kun være gunstigt for outcome af genoptræningen", siger Anne Brown.

KOM I GANG

Det kræver erfaring med patienter med CVA for at arbejde med IPA, mener Anne Brown, og den kliniske ræsonnering skal være i orden. De unge nyuddannede har måske ikke erfaring, men til gengæld er deres viden om ICF og deres kliniske ræsonnering helt up to date. Det er måske omvendt for terapeuterne med mere praktisk erfaring, men for alle gælder det om at kaste sig ud i det.

"Patienterne lærer utrolige meget af at forsøge sig frem og fejle undervejs, men de oplever også succes, og det er ikke anderledes for os terapeuter", siger Anne Brown.

Det kan være en god ide i starten at sparre med en kollega om udfyldelsen af en IPA. Naturligvis vil de første par gange kræve noget mere tid, men tankegangen er ikke helt fjernet fra terapeuterne. Hun foreslår, at terapeuten udfylder IPA i løbet af de første 2-3 gange, hun møder patienten. Anne Brown kan som regel selv nå at få udfyldt det meste af skemaet efter det første møde med patienten, men det kræver øvelse at komme dertil, mener hun.

"Jeg kommer hurtigt ind på at spørge patienterne om, hvad de vil kunne igen. Og jeg prøver at pejle mig frem til, hvad der er mest vigtigt for dem", siger Anne Brown.

DER ER EN PLAN

Ved at anvende IPA kan der komme mere struktur over genoptræningen. Terapeuten og patienten har en plan, og den er målbar. "Jeg tror, det er vigtigt for os, at vi har helt styr på, hvad vi laver og hvorfor, og at patienten tager en del af ansvaret for sin genoptræning", siger Anne Brown. ●

IPA PÅ FAG OG FORSKNING

På hjemmesiden [Fag og Forskning](#) finder du IPA-skema, som du kan downloade og udfylde på pc'en. Her finder du også en artikel, der beskriver i detaljer anvendelsen af IPA og en række eksempler på et udfyldt interventionsprocesark

 fafa.fysio.dk/neurologi

FAKTA OM: ANNE BROWN OG HUUB OLIJVE

Huub Olijve blev fysioterapeut i 1979 og har været IBITA-instruktør siden 1987. Han har fra 1982-2008 arbejdet med patienter med traumatiske hjerneskader og apopleksi i Hoensbroek Rehabilitation Centre i Holland. Nu er han ansat i Atrium Medical Centre, og beskæftiger sig med akutte patienter med neurologiske skader. Huub Olijve har undervist fysioterapeuter og ergoterapeuter i Holland, Tyskland og Danmark samt sygeplejersker i Holland. Huub Olijve har afholdt adskillige foredrag og oplæg på kurser og konferencer.

Anne Brown er uddannet i 1969 og blev IBITA-instruktør i 2001. Hun har arbejdet på apopleksi-afsnitene på Kommunehospitalet i København i 1986-1996, på Bispebjerg Hospital i 1996-1998. Anne Brown har fungeret som fysioterapifaglig vejleder fra 1998-2006 på Hvidovre Hospital og er nu ansat som udviklingsfysioterapeut i apopleksi- og neurologisk enhed i Træningscenter Nørrebro. Hun har undervist på syv IBITA-kurser for ergoterapeuter og fysioterapeuter i Danmark. Og på korte IBITA-orienteringskurser i Bulgarien og Kina. Anne Brown har deltaget i projektarbejdet Apopleksi og Funktion 1995-1999. Anne Brown er medforfatter til to artikler i tidsskrifterne Stroke, og Clinical Rehabilitation og forfatter til artikel i Fysioterapeuten (2005). Hun har bidraget med et kapitel i bogen "Neurologi og Neurorehabilitering" fra 2006. Anne Brown har holdt adskillige foredrag om faglige problemstillinger.

AF: KOMMUNIKATIONSCHEF MIKAEL MØLGAARD
mm@fysio.dk

FOTO: ISTOCK

 fysio.dk

Det 3. spadestik

Hovedbestyrelsen er delt midt over i spørgsmålet, om foreningen også fremover skal have en næstformand på fuld tid. Til gengæld synes der at være enighed om, at der ikke er grund til at udvide hovedbestyrelsen med to såkaldt "almindelige" medlemmer

Seks hovedbestyrelsesmedlemmer vil bevare en fuldtidshonoreret næstformand, og seks anbefaler at afskaffe posten som næstformand på fuld tid.

Sådan lød resultatet, efter at samtlige medlemmer af hovedbestyrelsen på augustmødet havde gjort rede for deres holdning til næstformandsposten.

Debatten om næstformandsposten blev skudt i gang på hovedbestyrelsesmødet i maj, hvor bestyrelsen for første gang diskuterede anbefalingen i en rapport fra Muusmann (faktaboks side 25) om at nedlægge posten. Dengang argumenterede formand Johnny Kuhr for at nedlægge næstformandsposten, mens næstformand Birgitte Kure og en håndfuld hovedbestyrelsesmedlemmer talte for at bevare en fuldtidshonoreret næstformand.

Men på majmødet var der flere hovedbestyrelsesmedlemmer, som endnu ikke havde gjort deres stilling op. Da man nåede dagsordenpunktet vedrørende evaluering af den politiske struktur på mødet i august, valgte hovedbestyrelsen derfor at indlede med endnu en runde om næstformandsposten.

De hovedbestyrelsesmedlemmer, der på majmødet klart havde meldt deres holdning ud, havde ikke skiftet holdning i mellemtiden. Johnny Kuhr, Tina Frank og Tina Lambrecht bekræftede, at de stadig ønskede at nedlægge posten, mens Birgitte Kure, Tine Nielsen, Lise Hansen, Carsten Jensen, Solveig Pedersen og Lene Christoffersen kunne nikke ja til, at de fortsat ønskede at bevare posten.

For fortalene for at bevare den fuldtidshonorerede næstformandspost er argumentet blandt andet, at en forening

af Danske Fysioterapeuters størrelse har brug for en næstformand på fuld tid, hvis de mange forskellige opgaver skal varetages professionelt, og der skal sættes politisk fingreaftryk i den offentlige debat.

HAR GJORT DERES STILLING OP

Hen over sommeren havde Brian Errebø-Jensen og Kirsten Ægidius gjort deres stilling op. Begge var kommet til den konklusion, at der ikke er behov for en fuldtidshonoreret næstformand.

Kirsten Ægidius redegjorde for, at kombinationen af, at der ikke er skabt plads til næstformanden, og at det fremover gælder om at opruste regionalt, havde fået hende til at drage konklusionen.

Brian Errebø-Jensen pegede på, at økonomien og behovet for at bruge flere ressourcer regionalt havde været udslagsgivende for ham.

Augustmødets diskussion af den politiske struktur var tredje spadestik. De to første blev taget før sommerferien.

DEN POLITISKE STRUKTUR TIL DEBAT

På repræsentantskabsmødet i november 2006 blev det besluttet, at den politiske struktur i Danske Fysioterapeuter skulle evalueres. Derfor blev Muusmann Research & Consulting sidste efterår bedt om at kigge på, hvordan formænd, hovedbestyrelse, regioner og sekretariat spiller sammen, efter at den politiske struktur blev ændret for godt tre år siden.

Dengang blev det blandt andet besluttet at nedlægge foreningens 17 kredse og erstatte dem med 5 regioner, at lade de fem regionsformænd været fuldtidshonoreret og styrke foreningens sundhedspolitiske ageren. To år tidligere havde repræsentantskabet besluttet, at Danske Fysioterapeuter skulle have en næstformand på fuld tid, og derfor valgte hovedbestyrelsen også at lade såvel formands- som næstformandsposten indgå i evalueringen.

Rapporten fra Muusmann konkluderer, at det var en rigtig beslutning, da Danske Fysioterapeuter besluttede at gå fra 17 kredse til fem regioner og vælge fuldtidshonorerede regionsformænd. Det har skabt en handlekraftig og stærk organisation. Rapporten anbefaler bl.a., at regionernes rolle styrkes, at der bliver en klarere arbejdsfordeling mellem det landspolitiske og regionale led og at den fuldtidshonorerede næstformandspost afskaffes.

 Læs hele rapporten på fysio.dk

Endelig kunne Marianne Breyen, der er indtrådt i hovedbestyrelsen i stedet for Eva Hasselbalch, fortælle, at hun også ønskede at nedlægge næstformandsposten.

Dermed kunne formand Johnny Kuhr konkludere, at hovedbestyrelsen er delt midt over i spørgsmålet, om foreningen skal have en fuldtidshonoreret næstformand eller ej.

Den endelige beslutning om næstformandsposten skal dog først træffes på repræsentantskabsmødet 7. og 8. november. Her vil der formentlig blive præsenteret et forslag fra halvdelen af hovedbestyrelsesmedlemmerne om at nedlægge posten.

NEJ TAK TIL EN STØRRE HOVDBESTYRELSE

Der var ikke den store opbakning i hovedbestyrelsen til ønsket om at udvide antallet

af såkaldt "almindelige" hovedbestyrelsesmedlemmer fra fem til syv.

Forholdene for de hovedbestyrelsesmedlemmer, der vælges på repræsentantskabet, har med jævne mellemrum været til debat i hovedbestyrelsen, og temaet er også behandlet i rapporten fra Muusmann (se faktaboks til højre). Men en hurtig runde viste, at der ikke er opbakning til udvide antallet af hovedbestyrelsesmedlemmer.

I forbindelse med den videre drøftelse af den politiske struktur, besluttede hovedbestyrelsen at bede sekretariatet komme med et notat, der bl.a. skal beskrive samarbejdsrelationer og opgaveportefølje centralt og regionalt. ●

Læs mere om debatten om den politiske struktur i Fysioterapeuten nr. 8, side 28 - 30 og nr. 10, side 28 - 31.

Der skal penge i strejkekassen

AF: KOMMUNIKATIONSCHEF
MIKAEL MØLGAARD
mm@fysio.dk

80 kroner om måneden kommer fysioterapeuter ansat i kommuner, regioner og private virksomheder til at betale for at sikre tilstrækkeligt med penge i konfliktfonden inden de næste overenskomstforhandlinger. Det har Danske Fysioterapeuters hovedbestyrelse besluttet

59 dage varede forårets konflikt på det offentlige område. En konflikt der endte med, at fysioterapeuter, ergoterapeuter, sygeplejersker og andre sundhedsprofessionelle får 13,3 procent mere i løn over de næste tre år.

Men også en konflikt, der har gjort et stort indhug i Danske Fysioterapeuters konfliktfond. Ud over at betale for produktion af løbesedler, t-shirts, balloner, pjecer, foldere, annoncer, og hvad der ellers har været brug for under konflikten, har penge fra fonden sikret, at de omkring 420 fysioterapeuter har kunnet få udbetalt konfliktunderstøttelse.

Når der skal forhandles næste gang, er pengene i fonden forudsætningen for, at formanden for Danske Fysioterapeuter har en stærk forhandlingsposition, og at medlemmerne af foreningen kan få udbetalt understøttelse, hvis det igen bliver nødvendigt at strejke. Derfor skal penge-kassen fyldes op.

PENGE NOK KAN FORBYGGE STREJKE

"Jeg håber ikke, at vi kommer i konflikt næste gang. Men der er ingen, der ved, hvordan overenskomstforhandlingerne udvikler sig for eksempel i foråret 2011, når Sundhedskartellet og arbejdsgiverne næste gang skal forhandle løn- og arbejds-vilkår. Eller når vi skal forhandle vilkår for privatansatte fysioterapeuter, for eksempel hos Falck. Derfor er det vigtigt at have

Konfliktfonden er opbygget gennem mange års indbetalinger. I 19xx blev indbetalingerne suspenderet, da man mente, fonden havde opnået en fornuftig størrelse. Indbetalingerne er nu genoptaget, og offentligt ansatte fysioterapeuter samt privatansatte medlemmer, der har en overenskomst eller ansættelsesbetingelser, som er koblet op på overenskomstbestemmelser, betaler til fonden.

tilstrækkeligt med penge i konfliktfonden, når forhandlingerne begynder, for at få så stærk en forhandlingsposition som muligt og kunne forebygge en konflikt. For hvis arbejdsgiverne ved, at vi har penge nok, kan det betyde, at det bliver lettere at forhandle et resultat på plads", siger formand Johnny Kuhr.

Opfyldningen af konfliktfonden er allerede gået i gang. To gange 400 kroner har

fysioterapeuter ansat i kommuner, regioner og private virksomheder i løbet af foråret og sommeren indbetalt. Spørgsmålet er, hvor mange penge der yderligere skal til, for at konfliktfonden har en passende størrelse?

80 KRONER OM MÅNEDEN

Det spørgsmål drøftede foreningens hovedbestyrelse på sit seneste møde. Forud for mødet var der lavet en opgørelse, som viste, hvor meget de 59 dages strejke har kostet, samt hvad der er tilbage af penge i fonden.

Hovedbestyrelsesmedlemmerne blev hurtigt enige om, at der forud for næste overenskomstforhandling skal være et beløb til rådighed, svarende til hvad forårets strejke har kostet.

Hvis det beløb skal nås, skal fysioterapeuter ansat i kommuner, regioner og på private virksomheder betale 80 kroner om måneden, eller 240 kroner for et kvartal, frem til første kvartal 2011. Derudover tages der en halv million kroner fra foreningens drift, som overføres til konfliktfonden.

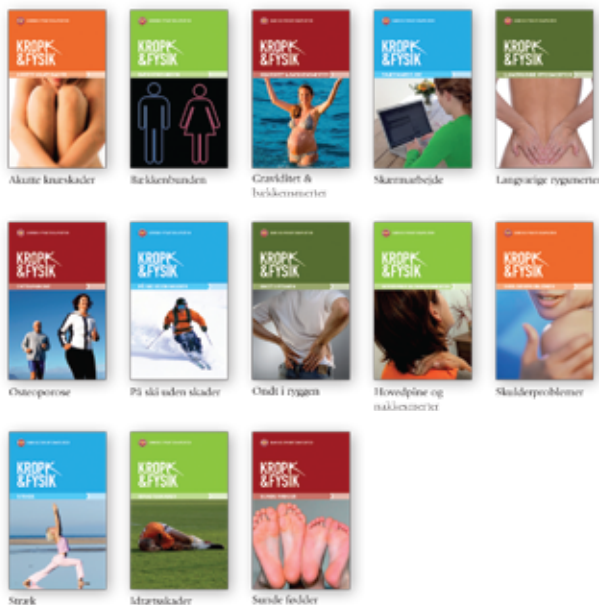
Fra foråret 2011 bliver det månedlige beløb nedsat til godt 33 kroner, svarende til 100 kroner i kvartalet. Det beløb indbetales, indtil konfliktfonden er tilbage på det niveau, som den lå på før forårets strejke. Dette er en principbeslutning, som hovedbestyrelsen tidligere har truffet. ●

DER ER 13 AT VÆLGE IMELLEM

Vidste du, at Krop & Fysik har en hel serie af pjecer, hvor du kan få information og gode råd om, hvordan du kan tage vare på din krop. Pjecerne er skrevet af fysioterapeuter i samarbejde med andre sundhedsfaglige personer.

Pjecerne er på 16 sider med mange illustrationer og øvelsestegninger.

Du kan bestille pjecerne på hjemmesiden:

www.krop-fysik.dk

Meget brugervenligt materiale

ANMELDELSE / *Simpel funktionsmåling. Pjece og DVD. Pjecen kan downloades fra www.ouh.dk/simpelfunktion. Bestilling af DVD: uag@ouh.regionsyddanmark.dk. Pris: 125 kr. 5 kopier*

Simpel funktionsmåling er en samling af test og vurderinger til beskrivelse af patientens funktionsniveau. Odense Universitetshospital og Sygehus Fyn har gennem flere år benyttet disse test og vurderinger med henblik på en ensartet beskrivelse af patientens funktionsniveau for dermed at sikre et samarbejde på tværs af sektorerne.

I efteråret 2007 udkom materialet, som består af en dvd, en folder og en hjemmeside. Dvd'en indeholder ud over en introduktion og en præsentation af de tre vurderinger også praktiske eksempler på, hvordan test og vurderinger udføres.

Test og vurderinger er blevet brugt til patientgrupper med apopleksi og hoftenære frakturer.

Formålet med "Simpel funktionsmåling" er at lave en test-række, der er enkel og ensartet, så man kan sammenligne de opnåede resultater fra indlæggelse på hospital til genoptræning i kommunen. God ide at bruge ensartede test på hospitaler og i kommuner, da det vil skabe en ensartethed i behandlingen. De valgte test er kun en screening, som skal udbygges med andre mere grundige test samt patientens journal.

I introduktionen præsenteres Simpel funktionsmåling som værende tidsbesparende. Det mener vi ikke umiddelbart, da vi ikke mener, at man kan undlade at læse patientens papirer, hvis blot man får testresultaterne.

Testresultaterne, som udtrykkes i et tal, giver en kvantitativ fremstilling af patientens funktionsniveau og ikke et kvalitativt billede. Vi som behandlere vil fortsat have behov for at vide, om der eksempelvis er cirkumduktion i hoften ved gang i TUG testen.

Det tidsbesparende element kan dog anskues ved at sammenligne den tid, det tager at læse testresultaterne igennem beskrevet med tal, sammenlignet med den tid det tager at læse en prosabeskrivelse af testene igennem.

Alle de valgte test er simple – nogle måske for simple – og kræver ikke det store udstyr. Det er test, de fleste har kendskab til i forvejen.

Materialet er meget brugervenligt. Pjecen er let at overskue, og hvis man ønsker at læse om en enkelt test, er det let at finde den enkelte testbeskrivelse. Det, at de enkelte test, beskrives yderligere på nettet, er med til at gøre pjecen overskuelig, da det vil virke uoverskueligt, hvis det hele var samlet på papir.

Dvd'en er også overskueligt sammensat. Alt materialet findes på dvd'en. Det kunne være ønskeligt, at testskemaerne lå i en form, så det var muligt at udfylde dem elektronisk, så resultaterne kunne gemmes elektronisk og evt. vedhæftes den elektroniske journal.

ANMELDT AF *INGER SCHMIDT HANSEN, ERGOTERAPEUT OG RIKKE PEDERSEN, FYSIOTERAPEUT.*

Det skriver de om **fysioterapi og fysioterapeuter**

Sommeren har budt på mange både små og store historier om fysioterapeuter. En af de mere kuriøse af slagsen står *Fyens Stiftstidende* for. Avisen fortæller, hvordan fysioterapeut Claus Kroman blev hasteindkaldt som fysioterapeut for fodboldspillerne på Liverpool Legendsholdet, da de mødte det danske Old Boys Landshold i Næsby. "Jeg havde mit livs aften. Jeg blev som et lille barn, da jeg var der. Det var jo de spillere, som jeg fulgte hver weekend i tipslørdag, da jeg selv var en ung knægt", fortæller fysioterapeuten, der ejer Faaborg Fysioterapi. Det var en misforståelse imellem arrangørerne, som gjorde, at Liverpool Legends om eftermiddagen før kampen stod uden fysioterapeut. "På to en halv time havde jeg 17 behandlinger. På et tidspunkt havde jeg tre i gang; én lavede øvelser, én sad med akupunktur nåle, og den sidste fik manuel behandling", fortæller fysioterapeuten, som også var med på de legendariske fodboldspilleres holdfoto.

Også fysioterapeut Mette Berg har været forpustet i løbet af sommeren, men det skyldes hverken brug af øvelser, akupunktur nåle eller manuel behandling. Mette Berg er bestyrer på Danhostel Odense City, hvor hun holder styr på cirka hundrede gæster og 13 ansatte. *Fyens Stiftstidende* fortæller, hvordan hun i sin tid kom fra Jylland til Odense for at uddanne sig til fysioterapeut, og under studiet tjente hun lidt ved at hjælpe til i receptionen på vandrehjemmet. Her gjorde Mette Berg et så solidt indtryk, at hun var den første, der blev spurgt,

da vandrehjemmet skulle finde en ny bestyrer. "Jeg sagde ja med det samme. Det er jo et ønskejob. Jeg var blevet fysioterapeut for at have en uddannelse, og det har vist sig, at jeg kan bruge en del af det, jeg lærte under studierne. For eksempel hvad angår arbejdsstilling, miljø, pædagogik og kommunikation", siger Mette Berg.

I Holbæk er terapeuterne på kommunens træningscenter ved at genvinde pusten, efter at de ifølge *Holbæk Amts Venstreblad* har været "dynget til med roser": I en stort opsat artikel fortæles det om en undersøgelse blandt 145 borgere, der er visiteret til genoptræning. Undersøgelsen er næsten 100 procent rensat for torne og knubbede ord, skriver avisen. Træningsfaciliteterne roses, og 84 procent giver topkarakter til terapeutens faglige ekspertise, og personalet opleves som respektfuldt og imødekommende.

En respektfuld og imødekommende tone er fint, men ikke altid nok. En flok ældre herrer mødes hver torsdag til udendørs motion i Fælledparken – og de kommer ikke mindst, fordi de her finder det, som *Østerbro Avis* kalder "god skurvognshumor". Initiativet er et forsøg, som med støtte fra Vel-færdsministeriet hver torsdag inviterer Træningscenter Østerbros mænd over 65 til lidt fysisk udfordring i selskab med en ergoterapeut og en fysioterapeut. Om et par måneder udløber forsøgsperioden, og det er noget, som trykker de aldrende herrer, skriver avisen. "Hvis jeg ikke havde været med til det her, så havde jeg bare siddet derhjemme i min stol og kigget," siger Helge Christensen, som har gået på holdet i et år. Hans yndlingsdisciplin er stavgang, men også kaffe- og kakaopausen til sidst er et af torsdagens højdepunkter.

De ældre herrer i Fælledparken træner i alt slags vejr og lader sig ikke gå på af lidt regn. Før i tiden kunne man være

sikker på, at uanset hvor dårlig sommeren ellers havde været, ville solen skinne fra en skyfri himmel, så snart skolerne startede, men sådan har det ikke været i år, hvor regnen er strømmet ned over de små nye skolebørn og deres splinternye tasker. Tasker som ofte virker større end børnene selv. "Tænk på barnets ryg, år du køber skoletaske", lyder budskabet i *Søndagsavisen*, der har konsulteret fysioterapeut Anne Bech for at få gode råd til indkøb af skoletaske. Hun adværer mod at lade sig lokke af alt for store tasker. "En skoletaske skal passe med det samme. Den skal ikke gås til", siger hun.

Når man har fået sin første skoletaske, er man stolt. Men det er man ifølge *Vejle Amts Folkeblad* også, når man har 25 års jubilæum som fysioterapeut. "Fysioterapeut Flemming Pedersen er en mand, der brænder for sit fag med en faglig bevidsthed og stolthed, som kan mærkes i hans arbejde på Klinik for Fysioterapi i Grønnegade 6 i Vejle", skriver avisen. Anledningen er Flemming Pedersens 25 års jubilæum som ansat på samme klinik. Ved siden af arbejdet i klinikken i Vejle er Flemming Pedersen praksiskonsulent for Region Syddanmark.

Repræsentantskabsmødet åbent for medlemmer

Når Danske Fysioterapeuter den 7. og 8. november 2008 holder repræsentantskabsmøde i Nyborg, vil menige medlemmer have mulighed for at deltage dog uden stemme- og taleret.

Danske Fysioterapeuter betaler fortæring under selve mødet, men ikke udgifter til transport og ophold.

En kortere version af beretningen vil sammen med Fysioterapeuten nr. 17 blive sendt til alle medlemmer, mens den lange version, som repræsentantskabet får, kan rekvireres ved afkrydsning på kuponen eller downloades på fysio.dk

Ønsker man som menigt medlem at komme med et forslag til diskussion eller beslutning på repræsentantskabsmødet, skal dette stilles gennem et repræsentantskabsmedlem, og forslaget skal være i sekretariatet senest torsdag den 18. september 2008. Listen over repræsentantskabets medlemmer kan findes på fysio.dk

Tilmelding kan foregå elektronisk på fysio.dk/foreningen eller ved indsendelse af nedenstående kupon til: Danske Fysioterapeuter, Nørre Voldgade 90, 1358 København K. att. Vita Vallentin – senest den 20. oktober 2008.

Danske Fysioterapeuters repræsentantskabsmøde 2008

TILHØRERBLANKET

7. og 8. november 2008 – Nyborg Strand Hotel og Konferencenter, Østerøvej 2, 5800 Nyborg

Navn: _____ Medl.nr.: _____

Adresse: _____

Tlf.pr.: _____ Tlf.arb.: _____ E-mail: _____

- Ja tak, jeg vil gerne have tilsendt årsberetningen
- Ja tak, jeg vil gerne have tilsendt det øvrige materiale til repræsentantskabsmødet

Fredag den 7. november 2008

- Ja tak, jeg deltager i frokosten
- Ja tak, jeg deltager i middagen (ca. kr. 300,- for middagen som Danske Fysioterapeuter ikke dækker)
- Vegetar spiser fisk

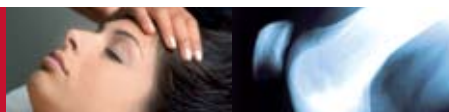
Lørdag den 8. november 2008

- Ja tak, jeg deltager i frokosten

Blanketten udfyldes og indsendes, så den er Danske Fysioterapeuter, Nørre Voldgade 90, 1358 København K. att. Vita Vallentin i hænde senest 20. oktober 2008

fysio.dk

FYSISK AKTIVITET OG KOSTTILSKUD

KOST/ Motions- og Ernæringsrådet har offentliggjort en rapport om de præstations- og helbredsmæssige aspekter ved fysisk aktivitet, kosttilskud og sportsprodukter. I rapporten vurderes det, om der er videnskabeligt belæg for at indtage kosttilskud og sportsprodukter, når man er fysisk aktiv. En lang række eksperter på området har skrevet de forskellige kapitler i rapporten, som blandt andet omhandler tilskud i form af protein, kulhydrat, jern, kreatin og antioxidanter. Motionister, der er i energibalance, skal bare spise som alle andre, er en af konklusionerne. Motionister behøver ikke at øge proteinindtagelsen og den foreliggende forskning tyder på, at energibalancen er vigtigere end proteintilskuddet, når det drejer sig om at optimere muskeltilvækst og præstationsevne. Heller ikke behovet for vitamin- og mineralindtagelse synes at være højere for motionister i forhold til fysisk inaktive. I forbindelse med længerevarende udholdenhedsidræt (over 1½-2 timer) er det vigtigt at fastholde energibalancen og øge kulhydratindtaget. Hovedparten af studierne, der har undersøgt effekten af kreatinindtagelse, viser, at kreatintilskud har positiv effekt på muskulær kraft- og effektudvikling. Indtagelse af kreatin i forbindelse med tung styrketræning over en periode på 4-8 uger resulterer i større stigninger i muskelstyrke og muskelmasse. Kreatintilskud har bivirkninger i form af øget vægt, ellers er der ikke fundet væsentlige bivirkninger ved indtagelse af moderate doser over en periode på 1-2 måneder. I rapporten gives der blandt andet råd om væskeindtagelse, kulhydratindtagelse mv. Rapporten tager udgangspunkt i praktiske eksempler med træning og fysisk aktivitet.

 Rapporten kan downloades fra pc->meraadet.dk, hvor man også kan bestille et trykt eksemplar.

Valg af ny pensionsordning senest 10. oktober

PENSION/ Pensionskasserne i PKA sender i disse dage brev ud til godt halvdelen af medlemmerne. I brevet anbefaler PKA, at man vælger en ny ordning, der vil medføre højere pension og bedre mulighed for løbende at forhøje pensionen. Tilbuddet sendes til de medlemmer, som PKA vurderer vil have fordel af at skifte – dette gælder særligt medlemmer over 40 år, som er optaget i pensionskassen før 1995. Den nye ordning medfører, at pensionskassen kan frigøre reserver, der nu er bundet. Det sker ved at ændre på den andel af pensionen, der er garanteret. Herved frigøres penge til at forhøje den samlede pension, og der gives bedre mulighed for fremover at øge pensionen i takt med prisudviklingen. Medlemmer optaget efter 1. januar 2006 har allerede denne ordning. I Brevet fra PKA ligger en svarkupon, som man skal indsende senest den 10. oktober. Valget kan også foretages via PKA's hjemmeside.

PKA holder en række informationsmøder, hvor man kan høre mere om valget. Tid og sted for møderne fremgår af medlemsbladets septembernummer.

Fagbloggen:

El-stimulation i fysioterapi

El-stimulation burde være en naturlig del af fysioterapi og er oplagt i rehabiliteringen af neurologiske patienter. Fysioterapeuter udveksler erfaringer med brug af blandt FES på fagbloggen på Fag og Forskning. Klik ind og vær med!

Forskningstemadag

Kiropraktorfondens inviterer til forskningstemadag d. 16. september kl. 9.30-16.

Emnet er: Hvad afgør længden af et sygdoms- eller behandlingsforløb? Hurtig tilmelding til kn@regioner.dk.

 fafo.fysio.dk/nyheder

VALG AF DELEGEREDE TIL PENSIONS KASSEN FOR ERGOTERAPEUTER OG FYSIOTERAPEUTER. NU FÅR DU MULIGHED FOR INDFLYDELSE GRIB CHANCEN OG MELD DIG SOM KANDIDAT – FRISTEN ER 10. OKTOBER 2008

Indkaldelse af kandidatforslag

Din pensionskasse i PKA har et veludbygget medlemsdemokrati, der sikrer medlemmerne størst mulig indflydelse på pensionsordningen, og du kan være med til at præge udviklingen ved at være delegeret.

Som delegeret har du stemmeret på generalforsamlingen, og på den måde er du med til at beslutte, hvordan din pensionskasse skal udvikle sig.

Der kræves ikke specielle forudsætninger for at blive delegeret – det er nok, at du interesserer dig for din pensionskasse.

Som delegeret vil du automatisk blive tilbudt en række muligheder for at sætte dig ind i pensionskassens forhold. Du kan blandt andet deltage i de grund- og overbygningskurser om pensionsordningerne og pensionskassen, som PKA afholder.

Stil op senest 10. oktober

Ønsker du at opstille til delegeretvalget, skal du udfylde og indsende en underskrevet anmeldelsesblanket. Den udfyldte blanket skal være modtaget i PKA senest den 10. oktober 2008 kl. 16.00.

På PKA's hjemmeside www.pka.dk kan du læse mere om valget og printe anmeldelsesblanketten til opstilling som delegeret samt læse pensionskassens vedtægt og valgregulativ.

Hvis der bliver kampvalg i din valgkreds kan du lægge en præsentation af dig selv på www.pka.dk. At indtaste en præsentation kræver at du har en adgangskode til www.pka.dk. Hvis du ikke har en kode, opfordrer vi dig til at bestille en allerede nu på www.pka.dk

Du kan få yderligere oplysninger om valget samt få tilsendt anmeldelsesblanketten, pensionskassens vedtægt og valgregulativ ved at henvende dig til PKA, Karin Frenk Petersen tlf. 39 45 45 22.

Valgkreds	Ergoterapeuter Antal delegerede	Fysioterapeuter Antal delegerede
Region Hovedstaden samt medlemmer bosat uden for valgkredsene, herunder Grønland	22	35
Region Sjælland	8	10
Region Syddanmark	14	18
Region Midtjylland	21	21
Region Nordjylland	7	7
Færøerne	1	1

Fordeling af delegerede

Der skal vælges i alt 165 delegerede hvoraf 92 delegerede vælges af og blandt fysioterapeuter, fordelt på seks valgkredse.

Opstillingsbetingelser

Du kan opstille til delegeretvalg, hvis du er medlem af pensionskassen pr. 31. august 2008, med mindre du inden denne dato har indsendt begæring om udtrædelse af pensionskassen.

Som udgangspunkt kan du stille op i den valgkreds, hvor din indbetalerinstitution er beliggende. For medlemmer, der ikke modtager pensions-

indbetaling fra en arbejdsgiver (pensionister, arbejdsledige mm.) er det bopælen, der afgør hvilken valgkreds, man hører til.

Siden seneste valg i 2004 er der sket ændringer i valgreglerne – primært i forhold til valgkredsinddelingen, som nu er tilpasset regionerne. Der er også indført en ny valgfrihed i forhold til valgkredstillhørsforhold for den lille gruppe medlemmer, hvis indbetalerinstitution ligger i en anden valgkreds end deres faktiske arbejdssted.

Du få mere information om valgkredse og opstillingsregler på www.pka.dk. Her kan du også læse pensionskassens vedtægter og valgregulativ samt printe kandidatansøgningsblanketten

MØDER & KURSER

REGION HOVEDSTADEN

Arbejder du med Børn?

Tid: Onsdag den 10. september kl. 16-18.

Sted: Vesterbros kulturhus, Lyrskovsgade 4, Kbh. V. Danske Fysioterapeuter, region hovedstaden vil gerne styrke indsatsen overfor børneområdet. Til det har vi brug for din hjælp. Dels til at være med til at kortlægge området efter strukturreformen og dels ved at danne netværk på tværs af sektorer og kommunegrænser.

Hvordan bliver behovet for børnebehandling dækket rundt omkring i regionen? Hvor og hvordan bør der sættes ind for at optimerer området? Vi tror at etværksdannelse og samarbejde på tværs af sektorer og dermed større viden om hinandens arbejde vil styrke hele børneområdet. På den måde kan vi, i regionsbestyrelsen, nemmere påpege "huller" i de tilbud der gives til børn og give politikerne seriøst mod- og medspil ifht. Udvikling af området.

Tilmelding senest mandag 8. september kl. 12.

Tilmeld dig på: <http://hovedstaden.fysio.dk>

REGION NORDJYLLAND

Møde for børnefysio- og ergoterapeuter

Tid: Onsdag den 8. oktober kl. 19 - 22.

Sted: Sofiendalsvej 3, Aalborg SV.

Program:

Kl. 18 - 19 Firmaet Protac vil demonstrere forskellige produkter.

Kl. 19 Fysioterapeut Vibeke Grandt, Odense holder oplæg med efterfølgende drøftelse.

Oplæg med udgangspunkt i Vibeke Grandts speciale: Evidens i børnefysioterapi. Kl. ca. 20.30 - 22 Møde med sædvanlig dagsorden. Vi skal bl.a. drøfte fremtidige møder.

Pris: 25 kr. til dækning af kaffe/the og kage.

Tilmelding: Senest fredag den 3. oktober til Bente Hilmar på: bsh@rn.dk

FAGGRUPPER/FAGFORUM

Børn, Idræt og Træning

Træning af børn kan ikke sidestilles med træning af voksne. Børns fysiologi

og psykologi skal der tages specielt hensyn til. Kurset er obligatorisk ved tilmelding til eksamen i Idrætsfysioterapi del B.

Men alle med interesse for området er velkomne

Beskrivelse: Fagforum for Idrætsfysioterapi, Team Danmark og Dansk Idrætsmedicinsk Selskab har taget initiativ til at udbyde et kursus om emnet. Kurset vil omhandle aldersrelateret træning, betydningen af fysisk aktivitet/ idræt, træningsmetoder, fysiologi, ernæring, psykologi og specielle idrætsskader, forebyggelse og behandling specielt relateret til børn.

Kursus vil være med deltagelse af fysioterapeuter, læger og trænere. **Målgruppe:** Fysioterapeuter, praktiserende læger, idrætslæger, trænere og ledere med speciel interesse i børn og idræt. **Kursusform:** 2 dages eksternat kursus. Kurset giver 1,5 ECTS til idrætsfysioterapeutuddannelsen del B.

Undervisere: Ressourcepersoner indenfor området fra alle tre organisationer.

Spørgsmål om kurset

kan rettes til: Bente Andersen, bean@kbhfys.dk eller Vibeke Bechtold, vibe@ucl.dk

Arrangør: Faggruppen for idrætsfysioterapi (FFI) sammen med Dansk Idrætsmedicinsk Selskab (DIMS) og Team Danmark (Aldersrelateret Træning).

Pris: Medlemmer af DIMS/ FFI/TD kr. 2500 kr. Ledere og trænere: kr. 2500,- Ikke medlemmer: kr. 2800 kr.

Tid: 30. -31. oktober, torsdag: 8.30 - 17 og fredag: 8.30-16.30.

Sted: Idrættens Hus, Brøndby.

Tilmeldingsfrist og betalingsfrist:

Tilmeldingsfrist 30. september 2008. Benyt FFI's hjemmeside www.sportsfysioterapi.dk eller send mail med navn, adresse, tlf. og eventuelt medlemskab af FFI/DIMS til FFI kursusadministration ved Vibeke Bechtold mail: vbe@idrætsfysioterapi.dk. Betaling ved tilmelding på Danske bank reg. 0928 kontonr. 9280461439.

Først tilmeldte og medlemmer har fortrinsret og vær opmærksom på, at du **ikke** er sikret en plads på kurset, før du har betalt det fulde kursusgebyr!

Husk ved betaling at anføre

Materiale bedes sendt på e-mail: redaktionen@fysio.dk

Yderligere oplysninger vedr. annoncering
Jonna Søgaard Harup
Tlf.: 33 41 46 32
e-mail: jsh@fysio.dk

Fysioterapeuten nr. 16/08
udkommer 3. oktober
deadline 18. september

Fysioterapeuten nr. 17/08
udkommer 17. oktober
deadline 2. oktober

dit navn og navnet på kurset ved overførsel.

"1. hjælp og Akutte Idrætsskader"

Målgruppe:

Fysioterapeuter med interesse indenfor idræt. Et must hvis man er med holdet til træning og kamp i felten. Fra 2009 er kursus obligatorisk i forbindelse med FFI del A eksamen.

Praktiske oplysninger:

Tid og sted: 1. Oktober kl. 15 - 21 på University College Lillebælt, Fysioterapeutuddannelsen, Blangstedgårdsvej 4, Odense , eller 28. oktober kl. 15 - 21 på Fysiocenter Roskilde, Københavnsvej 170, Roskilde.

Undervisere:

Ressourcepersoner indenfor området.

Formålet med kursus er at kursisterne

- får ajourført og uddybet deres viden og praksis i forhold til 1. hjælp på idrætsbanen
- får forståelse for og kan anvende førstehjælp til bevidstløs, opstået i forskellige situationer og

med forskellig baggrund

- får forståelse for og kan anvende førstehjælp til idrætsfolk med kredsløbs shock, blødninger, bryst og bughulelæsioner, frakturmistanke, tand- og øjenskader mm.
- kan vurdere skadernes omfang og alvorlighed samt planlægge og handle i forhold til dette.

Indhold

Teori og praksis relateret til målene foregår varieret på kursus.

Pris: 1400 kr. for medlemmer og 1700 kr. for ikke medlemmer. Prisen dækker kursusafgift og fortæring under kursus.

Deltagere: Fysioterapeuter. Medlemmer af FFI har fortrinsret. Det er ikke noget krav at have deltaget på andre kurser i Fagforum's regi.

Tilmeldingsfrist og

betalingsfrist: Torsdag den 11. september 2008. Benyt FFI's hjemmeside www.sportsfysioterapi.dk eller send mail med navn, adresse, tlf. og eventuelt medlemskab af FFI/DIMS til FFI kursusadministration ved Vibeke Bechtold mail: vbe@idraetsfysioterapi.dk . Betaling ved tilmelding på Danske bank reg. 0928 kontonr. 9280461439. Først tilmeldte og medlemmer

har fortrinsret og vær opmærksom på, at du **ikke** er sikret en plads på kurset, før du har betalt det fulde kursusgebyr! Husk ved betaling at anføre dit navn og navnet på kurset ved overførsel.

"Idrætsfysioterapi og Albue - Hånd"

Introduktionskursus er en forudsætning for deltagelse på regionskurserne

Målgruppe:

Fysioterapeuter med interesse indenfor idræt.

Praktiske oplysninger.

Tid og sted: 3. oktober kl. 9 - 17 på Horsens Sygehus, "Den blå cafe", Sundvej 30, Horsens.

Undervisere:

Fysioterapeuter fra Fagforum for Idrætsfysioterapi.

Mål:

- At kursisterne får:
 - får ajourført og uddybet viden om epidemiologiske og etiologiske forhold til idrætsskader og fysioterapi i relation til Albue og hånd.
 - kan analysere bevægelsesmønstre og belastningsforhold ved idræt i relation til Albue og hånd.

- kan anvende målrettede undersøgelses-, forebyggelses- og behandlingsstrategier med fokus på problemer i Albue og hånd.
- får udvidet kendskab til parakliniske undersøgelses- og behandlingsmuligheder med fokus på problemer i Albue og hånd.
- kan vurdere skadernes omfang og alvorlighed samt planlægge og vejlede i forhold til dette.

Teoretiske og praktiske elementer indeholdt i kursus

- funktionel anatomi og biomekaniske forhold.
 - epidemiologi, etiologi og traumatologi.
 - målrettede undersøgelser og tests både funktionelle -, specifikke - og klartest.
 - målrettede forebyggelses-, behandlings- og rehabiliteringsstrategier.
 - para - kliniske undersøgelser og behandlingsstrategier.
- Pris:** 1400 kr. for medlemmer og 1700 kr. for ikke medlemmer. Prisen dækker kursusafgift og fortæring under kursus.
- Deltagere:** Ca. 20 fysioterapeuter. Medlemmer af FFI har fortrinsret.

MØDER & KURSER

Tilmeldingsfrist og

betalingsfrist: Torsdag den 11. september 2008. Benyt FFI's hjemmeside www.sportsfysioterapi.dk eller send mail med navn, adresse, tlf. og eventuelt medlemskab af FFI/DIMS til FFI kursusadministration ved Vibeke Bechtold mail: vbe@idraetsfysioterapi.dk. Betaling ved tilmelding på Danske bank reg. 0928 kontonr. 9280461439. Først tilmeldte og medlemmer har fortrinsret og vær opmærksom på, at du **ikke** er sikret en plads på kurset, før du har betalt det fulde kursusgebyr! Husk ved betaling at anføre dit navn og navnet på kurset ved overførsel. Kursusansvarlig og kontaktperson Vibeke Bechtold, Kærlandsvænget 10, 5260 Odense S. Tlf.: 2028 4093, mail: vibe@ucl.dk eller via

Kursus i sundhedsfremme på arbejdspladsen

- Et to dages efteruddannelsesforløb
Sundhedsfremme på arbejdspladsen har aldrig været så meget i fokus og udvikling som nu. Kommunerne er i gang med at udvikle deres indsatser overfor medarbejderne på kommunens egne arbejdspladser som en del af den borgerrettede forbyggelse, som de nu har ansvaret for efter kommunalreformen. Og ifølge det seneste KTO-forlig 2008 er arbejdsgiverne forpligtede til at sætte sundhedsfremme og trivsel på dagsordenen. Alt i alt tyder det på, at der både er nye jobmuligheder for fysioterapeuter men også mulighed for at præge udviklingen og være med til at sætte sundhedsfremme på arbejdspladsen endnu mere på dagsordenen end hidtil. Derfor stiller Ergonomigruppen skarpt på temaet og har udarbejdet et uddannelsesmodul

fortrinsvis for fysioterapeuter med erfaring indenfor udvikling af sundhedsfremme på arbejdspladser. Uddannelsesmodulet er en overbygning på DFs tidligere kurser i sundhedsfremme og følgende temaer vil være i fokus: Strategi og politik for sundhedsfremme, forankring, sundhedsfremme i praksis-metoder og værktøjer, sundhedspædagogiske tilgange, konsulentrolle, sundhedsbegrebet og dokumentation – hvad ved vi virker?. Formålet med kurset er at opkvalificere fysioterapeuterne indenfor sundhedsfremme. Derudover håber vi kurset giver deltagerne lyst til at præge og sætte fokus på udviklingen.

Tid: 10. november kl. 10 - 11. november 2008 kl. 15.30.

Sted: Hotel Sixtus, Teglgårdsvej 73, Middelfart, www.sixtus.dk

Pris: 4400 kr. for medlemmer 4800 kr. for ikke medlemmer

Tilmelding: Senest den 15. september til www.ergonomi.dk

Program:

Dag 1

Formiddag

• Velkomst og præsentation

af program og deltagerne

- Historisk rids af feltet sundhedsfremme på arbejdspladsen
- Kort om begreberne sundhed, forebyggelse og sundhedsfremme
- Udviklingstendenser og udfordringer – sundhedsfremme som personalegode eller på strategi-og politik niveau

Eftermiddag

- Hvordan skal konteksten være for at vi som konsulenter kan gå i gang med sundhedsfremme på arbejdspladsen – summe og gruppearbejde
- KTO- forliget vedr. sundhed og trivsel
- Konsulentens mange roller – case og træning

Dag 2

Formiddag

- Sundhedsfremme i praksis, forskellige metoder og værktøjer – case og træning
- Dokumentation/ argumentation – hvad ved vi virker?

Eftermiddag

- Hvordan forankres sundhedsfremme på arbejdspladsen
- Fokus på deltagernes udvalgte temaer
- Netværk
- Evaluering

**Kunne du tænke dig ...
at arbejde som arbejdsmiljørådgiver,
... eller bare øge klinikkens indtjening?**

**Kursus med fokus på ergonomisk arbejdsmiljørådgivning
(indenfor alle brancher - ikke kun kontor & administrationsbranchen)**

Ide, formål, målgruppe:

Startskud for dig, der gerne vil arbejde professionelt med arbejdsmiljørådgivning. Kurset tager udgangspunkt i rollen som ergonomisk arbejdsmiljørådgiver, og klæder dig på, således at du lever op til de krav og forventninger Arbejdstilsynet stiller.

Kurset som professionel arbejdsmiljørådgiver består af 5 moduler, der kan tages samlet, eller enkeltvis og uafhængig af hinanden. Kurset er sammensat med det formål, at deltagerne evt. kan blive autoriserede ergonomiske arbejdsmiljørådgivere og kan løse ergonomiske problempåbud.

Kurset indeholder bla. rollen som rådgiver, faglig ergonomisk vurdering af forskellige problemstillinger, lovgivningen, acceptniveauer, løsningsmuligheder, samt gode råd til at komme i gang. Deltagerne vil arbejde med opgaver i forskellige brancher, og der vil blive udleveret materiale, som efterfølgende kan bruges som hjælp til undersøgelse af konkrete problemstillinger.

Målgruppen er primært terapeuter, men andre med sundhedsfaglig baggrund kan deltage, hvis der er ledige pladser. Max. 20 deltagere pr. hold.

Praktiske oplysninger:

Pris: 2600,- + moms pr. kursus/modul, inkl. forplejning og kursus materiale. Tilmeldingsfrist senest 4 uger før kursus start. Kursus start for **Modul 1 (Ergonomi)**: Aalborg 10/11, Århus 11/11, Kolding 12/11, Odense 13/11 og København 14/11. For yderligere oplysninger, program og tilmelding, send venligst en mail til info@zimtek.dk

Bemærk venligst: Ændrede datoer!

Neurodynamik

- fokus på patienter med hjerneskade

Et 2 ugers forløb med undersøgelse og behandling af problemer relateret til tab af normal neurodynamik. Kurset fokuserer på aspekter i undersøgelse og behandling af patienter med lidelser i CNS, neurodynamisk mobilisering og planlægning af individuelle hjemmeprogrammer. For at fremme læringsaspektet er kurset denne gang opdelt i 2 moduler, så der herved gives mulighed for at arbejde med det lærte mellem del 1 og del 2.

Målgruppe:

Alle fysioterapeuter fra både sekundær og primærsektor, fra fysioterapiklinikker, hvor der arbejdes med patienter med hjerneskade, apopleksi, genoptræning m.m.

Læs mere på www.fysio.dk/kurser

Praktiske oplysninger:

Tid: Del 1: 16. - 20. marts 2009. Del 2: 11. - 15. maj 2009
Sted: Hvidovre Hospital • **Pris:** 12.900,- inkl. forplejning, Eksternat • **Tilmelding:** Senest 15. januar 2009 januar 2009 på www.fysio.dk/kurser • **Deltagerantal:** 12 fysioterapeuter
Kursusprog: Engelsk • **Underviser:** Nora Kern, Advanced Bobath Instructor, IBITA, Tyskland • **Planlægning:** Elisabeth Berents, faglig konsulent, Danske Fysioterapeuter

STOTT PILATES® Uddannelse

Originalt koncept baseret på anatomiske og biomekaniske principper.

Hos os får du international certifikation i
Mat, Reformers, Cadillac, Chair & Barrels.

Kurser i København:

Intensive Reformers start den 8 sept.

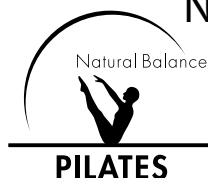
Intensive Matwork start den 13. okt.

Kurser i Århus:

Intensive Matwork start den 21 nov.

Professionel tilgang, baseret på kvalitet og troværdighed.®

Natural Balance Pilates

For mere info. ring

tlf: **8635 2403**

Danmarks eneste Stott Pilates træningsstudie under license
www.naturalbalancepilates.dk - info@naturalbalancepilates.dk

Evidensbaseret Praksis - EBP

Kurset vil give deltagerne viden om og indsigt i, hvad evidensbaseret praksis er, hvordan evidensbaseret praksis kan anvendes i dagligdagen samt en kritisk forholde sig til muligheder og begrænsninger.

Målet med kurset er, at deltagerne bliver i stand til at vurdere evidensen i relevante videnskabelige artikler, reviews og metaanalyser.

Kurset henvender sig til alle fysioterapeuter, som ønsker at vide mere om evidensbaseret praksis i fysioterapi. Der kræves ingen særlige forkundskaber.

Læs mere på www.fysio.dk/kurser

Praktiske oplysninger:

Tid: Del 1: 13. - 14. november 2008. Del 2: 11. - 12. december 2008 • **Sted:** Gentofte Hospital • **Pris:** Kr. 5.250,- inkl. forplejning. Eksternat • **Tilmelding:** Senest 28. august 2008 på www.fysio.dk/kurser • **Deltagerantal:** 16 fysioterapeuter
Undervisere: Hans Lund, fysioterapeut, lektor, Ph.D., Forskningsinitiativet for Fysioterapi, SDU. • Carsten Juhl, MPH, Forsknings- og udviklingsfysioterapeut, Gentofte Hospital • **Planlægning:** Elisabeth Berents, faglig konsulent, Danske Fysioterapeuter

Lederudviklingskursus

- Klinikdrift

Et kursus over to dage for klinikejere med fokus på klinikens økonomiske side – klinikdriften.

Idé og formål:

Formålet med dette kursus er, at give værktøjer og inspiration til at håndtere den økonomiske vinkel på lederskabet. Kurset skal give deltagerne en bedre forståelse for de økonomiske og juridiske perspektiver på den daglige drift af klinikken, samt de strategiske overvejelser, som ligger til grund for forskellige økonomiske valg. Det kan være, at man påtænker at udvide klinikken med træningsfaciliteter, hvad koster investeringen over år, og hvornår er den betalt? Hvordan lægger man et realistisk driftsbudget? Hvordan prisfastsættes nye ydelser? Disse spørgsmål og mange flere vil kurset give svar på.

Målgruppe:

Kurset henvender sig til klinikejere i den private sektor.

Indholdstemaer:

- Krav til regnskab og økonomistyring
- Driftsøkonomi med fokus på regnskab, budgetlægning, likviditetsregnskab, anvendelse af nøgletal
- Momsregnskab
- Afsætningsøkonomi, herunder prisfastsættelse, markedsføring
- Juridiske vinkler på kontrakter i praksissektoren.

Arbejdsform:

Kursusformen er jordnær og dialogbaseret. Kursisterne får rig lejlighed til at arbejde direkte med aktuelle problemstillinger, stille spørgsmål og have dialog med hinanden og underviser.

Praktiske oplysninger:

Tid: 19.-20. november 2008. Internat.

1.dag fra 9.30-20.00. 2. dag fra kl.9.00 – 15.30

Sted: Byggecentrum i Middelfart

Pris: kr. 5.700,- inkl. forplejning

Tilmelding senest den 23. oktober 2008. Tilmeld dig på www.fysio.dk/kurser/selvstændige_fysioterapeuter

Deltager antal: 20

Underviser: Underviser fra Niels Brock's ledelsesakademi. Kursusledelse/Planlægning: Luisa Gorgone, Udviklingskonsulent, Danske Fysioterapeuter.

Fysioterapi til neurologiske patienter

- kursus om neurologisk fysioterapi til voksne

Kurset retter sig mod de fysioterapeuter, der ønsker en opdatering på det voksen-neurologiske område. Kurset går på tværs af de gængse koncepter.

Formålet vil være at give deltagerne et bredt overblik over neurologisk fysioterapi med særlig fokus på diagnoser, test og undersøgelse. Kurset vil give et indblik i forskellige behandlingsretninger. Ny viden om udvikling, skader og rehabilitering af skader i centralnervesystemet vil være central.

Målgruppe:

Fysioterapeuter fra alle sektorer, hvor der arbejdes med neurologiske patienter.

Læs mere på www.fysio.dk/kurser

Praktiske oplysninger:

Tid: 26. – 30. januar 2009 • **Sted:** Bispebjerg Hospital •

Pris: Kr. 6.100,- inkl. forplejning, Eksternat • **Tilmelding:**

Senest 22. september 2008 på www.fysio.dk/kurser •

Deltagerantal: 24 fysioterapeuter • **Planlægger:** Elisabeth Berents, faglig konsulent, Danske Fysioterapeuter

Ridefysioterapi

Kurset er relevant både for de fysioterapeuter, der har arbejdet med området i mange år, og for kommende ridefysioterapeuter.

Fra 2008 er det et krav fra Danske Regioner til nye ridefysioterapeuter om, at dette kursus er en forudsætning for at blive godkendt til at praktisere ridefysioterapi med sygesikringstilskud. Kurset veksler mellem teori og praksis på en rideskole.

Kurset er opdelt i 2 moduler, og mellem modul 1 og 2 udarbejdes en teoretisk opgave. Efter kurset skal deltagerne gennemføre 30 timers praktik hos en godkendt ridefysioterapeut og udarbejde den afsluttende opgave. Det samlede kursusforløb er vurderet til 7 ECTS point.

Læs mere på www.fysio.dk/kurser

Praktiske oplysninger:

Tid: Modul 1: 14. – 16. november 2008 og modul 2: 30. januar

– 2. februar 2009 • **Sted:** Kolding Vandrerhjem og center for ridefysioterapi, Skærgården • **Pris:** Kr. 18.250,- inkl.

forplejning. Internat (dobbeltværelse). • **Tilmelding:** Senest 4. september 2008 på www.fysio.dk/kurser • **Deltagerantal:** 24 fysioterapeuter • **Planlægning:** Elisabeth Berents, faglig konsulent, Danske Fysioterapeuter

Patienten i centrum

- og optimal involvering i eget behandlings- og læringsforløb

På kurset lægges der op til refleksion over egen praksis og deltagerne får inspiration og konkrete værktøjer til, hvordan man kan arbejde med at involvere patienterne optimalt i eget behandlings- og læringsforløb. En involvering der fordrer respekt for patienternes individuelle "verdensbillede" og varierede personligheder. Deltagerne introduceres for en pædagogik omkring begreberne opmærksomhed, hukommelse og betydning, hvor humor, fantasi og nysgerrighed involveres. På kurset sættes fokus på formidling, kommunikation og læring, der "lukker op" for en fascination af forskelligheden som ressource. Målgruppen er fysioterapeuter og ergoterapeuter og der fordres ingen speciel indsigt i pædagogik på forhånd.

Læs mere på www.fysio.dk/kurser

Praktiske oplysninger:

Tid: 17.-19. november 2008 • Sted: Kerteminde Vandrerhjem
 Pris: Kr. 5.400,-. Ergoterapeuter kr. 6.400,-. Internat (dobbeltværelse) • Tilmelding: Senest 11. september 2008 på www.fysio.dk/kurser • Underviser: Jørn Eskildsen, cand. pæd. pæd. • Planlægning: Susan Kranker, faglig konsulent, Danske Fysioterapeuter, sk@fysio.dk

Forflytning, pædagogik og forebyggende arbejde - trin 1

Et grundlæggende kursus, hvor deltagerne lærer at forstå og at anvende enkle grundlæggende principper i forflytning til analyse og problemløsning. Deltagerne lærer også at være bevidst omkring den pædagogiske tilgang i teori og praksis. En bevidsthed der er nødvendig, når man f.eks. skal ud-danne forflytningsvejledere. Kurset giver ideer, inspiration og diskussion om, hvordan forflytning og bevægelse kan anvendes som en del af forebyggelsesarbejdet på baggrund af relevant lovstof. Målgruppen er fysioterapeuter og ergoterapeuter.

Læs mere på www.fysio.dk/kurser

Praktiske oplysninger:

Tid: 24. - 26. november 2008 • Sted: Kerteminde Vandrerhjem • Pris: Kr. 5.850,-. Ergoterapeuter kr. 6.850,-. Internat. (Dobbeltværelse) • Tilmelding: Senest 17. september 2008 på www.fysio.dk/kurser • Underviser: Per Halvor Lunde, fysioterapeut, M.ph., Norge • Planlægning: Susan Kranker, faglig konsulent, Danske Fysioterapeuter, sk@fysio.dk

Temadag

- Offentligt og privat samarbejde

Hvordan kan vi samarbejde med kommunerne?

Vi stiller skarpt på de udfordringer man kan have som selvstændig fysioterapeut, når man vil etablere et samarbejde med kommunerne.

Dagen vil byde på indlæg med forskellige vinkler på samarbejde:

- Hvordan får man opgaven i hus? Neuroklinik fortæller om deres erfaringer.
- Overtagelse af myndighedsansvar og beslutningsprocessen i kommunen. Det er nogle af de emner sundhedschefen i Viborg kommune kommer ind på.
- Hvordan sikrer vi et godt samarbejde og en ensartet kvalitet / service i praksissektoren? Bene-fit kommer og deler deres erfaringer.
- Med fokus på samarbejdet med kommunerne, giver fysioterapeut Charlotte Brøndum sit bud på fremtiden for klinikkerne.
- Hvordan ser kommunerne på klinikkerne? Udviklingskonsulent Luisa Gorgone fra Danske Fysioterapeuter fremlægger undersøgelsen baseret på 9 udvalgte kommuner.

Endvidere vil der være mulighed for paneldiskussion.

Sted: Hotel Nyborg Strand, Østerøvej 2, 5800 Nyborg, tlf.: 6531 3131, email: nyborgstrand@nyborgstrand.dk

Tid: Torsdag den 9. oktober 2008 kl. 9.30 - 17.

Pris dagen: kr. 1.000,- incl. forplejning.

Tilmeldingsfrist: Torsdag den 11. september 2008.

Tilmeld dig på www.fysio.dk/kurser/Selvstændige_fysioterapeuter

Yderligere informationer: Udviklingskonsulent Luisa Gorgone, Danske Fysioterapeuter, tlf.: 3341 4605, email: lg@fysio.dk

Diagnostiske test

Hvordan vurderer jeg hvilken test, der er bedst?

Kursusdagen er en naturlig fortsættelse af kurset om evidensbaseret praksis. Det er således en fordel - men ikke en forudsætning - at have deltaget på kurset om evidensbaseret praksis. Derudover er kurset et godt supplement til kurset om test og målemetoder. Kursisterne præsenteres for, hvordan man kritisk forholder sig til diagnostiske test og disses testegenskaber, ligesom implementering af diagnostiske test i den kliniske hverdag vil blive diskuteret og eksemplificeret.

Kursets form er teoretiske oplæg i plenum og arbejde i mindre grupper med afsæt i videnskabelige artikler, der undersøger diagnostiske test.

Målgruppe er alle med interesse for diagnostiske test.

Læs mere på www.fysio.dk/kurser

Praktiske oplysninger:

Tid: 1. december 2008, kl. 9.30 – 17.00 • **Sted:** Forskningsinitiativet for Fysioterapi (FiF), Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet (SDU) • **Pris:** Kr. 1.925,- inkl. forplejning. Eksternat • **Tilmelding:** Senest 1. oktober 2008 på www.fysio.dk/kurser • **Deltagerantal:** 16 fysioterapeuter
Planlægning: Elisabeth Berents, faglig konsulent, Danske Fysioterapeuter

Kliniske retningslinjer

Søgning, vurdering og implementering af kliniske retningslinjer

Fysioterapeutisk behandling skal tage udgangspunkt i den bedst mulige evidens, og i udarbejdelsen af kliniske retningslinjer sker den kobling mellem den videnskabelige dokumentation og de praktiske erfaringer, som efterspørges af fysioterapeuter i klinisk praksis.

- Søgning efter eksisterende kliniske retningslinjer - nationalt som internationalt
 - Vurdering af kvaliteten af kliniske retningslinjer
 - Klassifikation af evidensniveau og anbefalinger
 - Redskaber til implementering af kliniske retningslinjer
- Målet med kurset er, at deltagerne bliver i stand til at finde, vurdere og implementere kliniske retningslinjer.

Målgruppe: Alle med interesse for evidensbaseret praksis og kliniske retningslinjer.

Læs mere på www.fysio.dk/kurser

Praktiske oplysninger:

Tid: Del 1: 5. – 6. januar 2009. Del 2: 2. – 3. februar 2009 • **Sted:** Gentofte Hospital • **Pris:** Kr. 5.250,- inkl. forplejning. Eksternat • **Tilmelding:** Senest 10. november 2008 på www.fysio.dk/kurser • **Deltagerantal:** 16 fysioterapeuter • **Planlægning:** Elisabeth Berents, faglig konsulent, Danske Fysioterapeuter

OpenFysioterapi

www.copenfysioterapi.dk

COPENFYSIOTERAPI TILBYDER AKUPUNKTURKURSUS

for fysioterapeuter og 6.-7.semesterstuderende

Klinisk funderet og evidensbaseret intensivt to-dages akupunkturkursus med udgangspunkt i triggerpunkts-akupunktur, IMS og medicinsk akupunktur.

Kurset er teoretisk baseret på anatomi, neurofysiologi og forskning i akupunkturens virkningsmekanismer.

Kurset er praktisk orienteret med vægt på at alle kursister umiddelbart efter kurset er i stand til at behandle langt de fleste muskuloskeletale problemstillinger, som de opleves i klinikken.

Tid/sted:

Lørdag d. 20/9 kl. 9-17 og søndag d. 21/9 kl. 9-16
Fysioterapeutuddannelsen Holstebro

Lørdag d. 27/9 kl. 9-17 og søndag d. 28/9 kl. 9-16
Fysioterapeutuddannelsen Ålborg

Pris:

3.300 kr. (inkl. kursusmateriale, frokost, kaffe/the, frugt, nåle)

Tilmelding:

På mail: eva@copenfysioterapi.dk eller tlf 28 18 89 19

Tilmelding senest 16/9 for Holstebro

Tilmelding senest 23/9 for Ålborg

Max. 15 deltagere

ÅR 2008

DEADLINE

Blad nr.	Deadline	Udkommer
16	18. september	3. oktober
17	2. oktober	17. oktober
18	23. oktober	7. november
19	6. november	21. november
20	20. november	5. december
1/09	11. december	Uge 1/ 09

JOB

Nyt job Et medlem af Danske Fysioterapeuter må kun tage ansættelse i en månedslønnet stilling som fysioterapeut såfremt stillingsvilkårene er godkendt af foreningen. Hvis der er indgået overenskomst med foreningen om ansættelsesvilkår, må et medlem ikke tage ansættelse på vilkår, der er dårligere en overenskomsten.

Privat ansættelse Alle, der ansættes mere end 8 timer om ugen skal have kontrakt med aftale om bl.a. løn. Standardkontrakter til praksisområdet rekvireres hos Ditte Aggerholm, 3341 4655, da@fysio.dk. Kontrakter kan downloades på www.fysio.dk/praksis/privat

Amter/kommuner Løntillæg skal forhandles ved ansættelsen. Sig ikke din nuværende stilling op, før du har et tilsagn om lønnen i den nye stilling. Yderligere oplysninger om løn- og ansættelsesvilkår fås hos tillidsrepræsentanten eller på www.fysio.dk

Udlandet Hvis du søger oplysninger om arbejde i udlandet kontakt Henriette L. Sørensen, 3341 4654, hls@fysio.dk

Standardkontrakter Danske Fysioterapeuter anbefaler at "standardkontrakter for udlejning af praksisret" benyttes, når der indgås aftale mellem ejer og lejer. Kontrakten indeholder bl.a. 6 mdrs opsigelsesvarsel fra klinikens side efter udløb af eventuel prøvetid, og kontrakten indeholder ikke konkurrence/kundeklausuler. Danske Fysioterapeuters hovedbestyrelse har besluttet, at det i alle annoncer skal fremgå, hvilket opsigelsesvarsel klinikken har over for lejeren efter eventuel endt prøvetid, ligesom det skal fremgå, om lejeren bindes af en konkurrence/kundeklausul eller ej.

**Fysioterapeuter
søges over hele
landet**

Velkommen i vores professionelle team

Vi har brug for dig

Der er stor efterspørgsel på vores ydelser - derfor har vi også brug for dine faglige kompetencer.

Vi søger løbende erfarne såvel som nyuddannede fysioterapeuter. Vi forventer, at du har autorisation, er dynamisk, servicemindet og har fokus på kvalitet i dit arbejde.

Behandlingerne foregår i Falck Healthcares Sundhedscentre, på virksomheder - evt. etablering af Sundhedscenter i din egen klinik, hvis du har et ledigt lokale.

Mange fordele for dig

Som fysioterapeut hos Falck Healthcare får du en række fordele:

- > Individuelt tilpasset timetal med mulighed for fastansættelse
- > Faglig sparring med andre faggrupper
- > Vi arbejder med elektronisk tidsbestilling og journalføring - det letter din administrative tid
- > Årligt seminar med fagligt og socialt indhold
- > Du tilbydes selv at kunne benytte Tværfaglig behandling samt rabatordning på fitness dk medlemskab

Nysgerrig

Ønsker du flere informationer, er du altid velkommen til at kontakte områdecheferne:

Vest-Danmark

Jacob Okholm, e-mail: jok@falck.dk

Øst-Danmark

Mona Krøigaard-Larsen, e-mail: mkl@falck.dk
Michael Bagge, e-mail: mic@falck.dk

eller ring på tlf.: 7033 3322

Læs mere om os på: www.falckhealthcare.dk

Kiropraktorer + fysioterapeuter + zoneterapeuter + massører
Vores teamkoncept bygger på dynamisk samarbejde med fokus på skaden og tværfaglige resultater.

Mere end 550 fysiske behandlere er med i vores team - og over 400.000 personer i Danmark har en ordning med Falck Healthcare Tværfaglig behandling.

Klinik for Fysioterapi på Midsjælland

**søger 1 fysioterapeut på fuldtid snarest,
samt 1 fysioterapeut på ½ tid.**

- Vi har brug for dig inden for følgende arbejdsområder.
- Virksomhedsordninger.
 - Genoptræningafdeling med Norsk Sekvenstæning og MTT udstyr.
 - Manuel Terapi/Osteopati
 - Holdtræning (gerne pilates mm.)
 - Indlæg (Supersole og indlæg lavet efter fodscanning)
 - Udvikling af walking clinic.

Det er ingen betingelse at du har erfaring for alle nævnte områder, interesse kan også gøre det.

Du må helst kunne arbejde i ydertider.

Henvendelse pr. mail. Work4you@jubii.dk

KLINIK I GIVE

Vi har et barselsvikariat ledigt fra ultimo nov. og et år frem.

Stillingen er fuldtids - indlejer - og vi er 3 fysioterapeuter og en sekretær.

Vi tilbyder et arbejdsklima, hvor ansvarlighed, faglighed og humor er basis - ydeligere sætter vi service over for brugere højt.

Hvis du kan bidrage til disse værdier, er du måske vores nye kollega i vikariatet.

Klinikken har en alsidig patientsøgning.

Kontakt for ydeligere information fys-give@mail.tele.dk eller 29 21 41 14 aften og weekend.

Ansøgning sendes til:

klinik for fysioterapi, Havrebakken 1, 7323 Give

/ Klinikken følger standardkontraktens punkter vedrørende opsigelsesvarsler og fravalg af konkurrence/kundeklausuler. /

F R E D E R I K S B E R G
K O M M U N E

Vil du arbejde med bevilling af hjælpemidler?

Hjælpemiddelcentret på Frederiksberg søger pr. 1. november 2008 ergo- eller fysioterapeut, der har erfaring med bevilling af hjælpemidler og boligindretning på kommunalt eller regionalt niveau.

Hvis du kan arbejde selvstændigt, prioritere opgaverne og er energisk og positiv, kan vi tilbyde: Gode arbejdsforhold på en aktiv arbejdsplads med en uformel omgangstone, og mulighed for faglig udvikling.

**Se opslag på www.frederiksberg.dk/job
Ansøgningsfrist: 22. september kl. 12.00**

Nuup Kommunea Genopslag

Fysioterapeut til Utoqqaat illuat under handicapafdelingen, job. nr. 298/08

Er du til storslået natur og faglige udfordringer, så søger Handicapafdelingen i Nuuk Kommune en fysioterapeut 40 timer ugentligt.

Som fysioterapeut er du ansat i Nuup Kommuneas Terapeutteam i Handicapafdelingen, men fysisk er du placeret på Utoqqaat Illuat, som er et af byens plejehjem.

Terapeutteamet består af: 1 fysioterapeut og 1 ergoterapeut på plejehjemmet Utoqqaat Illuat - 1 fysioterapeut og 1 ergoterapeut på Pleje- og Aktivitetscenter Ippiarsuk - 1 fysioterapeut og 1 ergoterapeut på børneområdet placeret i Børnehaven Nuka. - 1 ledende fysioterapeut, placeret på Rådhuset.

Du har din daglige gang på Utoqqaat Illuat, men sammen med resten af Terapeutteamet dækker du trænings- og hjælpemiddelområdet for hele kommunen incl. 2 bygder. I det daglige giver arbejdet dig mulighed for stor faglig frihed, fordybelse samt kontakt med mange faggrupper internt og eksternt.

Utoqqaat Illuat består af 2 plejefdelinger, 1 skærmet enhed for demente, 1 trænings- og aflastningsafdeling, samt en terapi. I dagligdagen foregår arbejdet og koordinering af opgaver på Utoqqaat Illuat i tæt samarbejde med ergoterapeuten, samt det øvrige personale på Utoqqaat Illuat.

Dine arbejdsopgaver vil være:

- planlægge træning og aktiviteter i samarbejde med ergoterapeuten og øvrige medarbejdere på Utoqqaat Illuat
- vurdere og afprøve hjælpemidler til Utoqqaat illuats beboere og hjemmeboende pensionister og handicappede
- sammen med terapeutteamet at varetage forflytningskursus for plejepersonale og hjemmepleje
- vedligeholdelsestræning for beboere på Utoqqaat Illuat, daghjembrugere, samt hjemmeboende førtidspensionister/pensionister.
- bassintræning og træning i motionscenter for psykisk handicappede
- være en del af kommunens Terapeutteam, hvor der vil være plads til faglig sparring, udvikling og fællesskab
- deltage i diverse tværfaglige møder på Utoqqaat Illuat samt på Rådhuset
- administrative opgaver, såsom funktionsbeskrivelser og hjælpemiddelsøgninger

Vi har brug for en person, der:

- er idérig, handlingsorienteret og faglig velfunderet
- har interesse for - og gerne erfaring indenfor handicap- og ældreområdet
- er selvstændig og kan samtidigt prioritere tværfaglighed højt
- synes at det er spændende at være med til at præge udviklingen på stedet
- har et positivt sind og humor
- mestrer IT på brugerniveau
- har mod og lyst til at arbejde i en anden kultur

Vi kan tilbyde:

- god introduktion
- medindflydelse
- faglig sparring i et godt og velfungerende terapeutteam
- alsidige muligheder for fritidsaktiviteter, (både udendørs og indendørs), og opbygning af et socialt netværk
- et job med gode muligheder for at planlægge sin egen arbejdsdag
- en spændende og tværkulturel arbejdsplads

Løn- og ansættelsesvilkår:

Løn og ansættelsesforhold sker i henhold til gældende overenskomst mellem Grønlands Landsstyre og Kalaallit Nunaanni Timimik Sungiusaasut for fysioterapeuter i Grønland.

Interesserede kan se overenskomsten på følgende hjemmeside: www.kanukoka.gl - under emnet: "Personale, løn og arbejdsmiljø".

Der vil til stillingen kunne anvendes personalebolig, for hvilken der betales depositum/husleje med videre efter de til enhver tid på stedet gældende regler. På grund af boligsituation i Nuup Kommunea kan der for tiden maksimalt anvendes 3 rums, undtagelsesvis 4 rums lejligheder. Der tages ligeledes forbehold for at tiltrædelse ikke kan ske umiddelbart efter at ansættelsen er bekræftet, men først i forbindelse med, at boligen er til rådighed.

Der ydes tiltrædelsesrejse, samt bohavflytning i henhold til gældende regler.

Ansøgning:

Ansøgning mærket med Job nr., med oplysninger om uddannelse og tidligere beskæftigelse, vedlagt eksamenspapirer m.v. skal være løn- og personaleafdelingen i hænde inden fristens udløb.

Sådan søger du:

Ansøgninger foretrækkes elektronisk, via link nederst på denne side, hvor du kan vedhæfte din ansøgning, uddannelsespapirer og CV. Ansøgningsfrist: 29. september 2008.

Nuuk er som Grønlands hovedstad det administrative, kulturelle og uddannelsesmæssige centrum for udvikling. Nuuk har alt fra børnehaver til universitet. Der er mange fritidstilbud, såsom Kulturhuset Katuaq, svømmehallen Malik samt landsbibliotek. Derudover er der gode muligheder for stort set alle slags sportsgrene, som bl.a. fodbold, håndbold, ski, sejlsport og meget andet. Byen har desuden et bredt udbud af butikker og spisesteder.

Byen er i en rivende udvikling med deraf store krav til den kommunale administration om at leve op til og være på forkant med denne.

Socialforvaltningen består af følgende afdelinger: Omsorgsafdelingen, Socialafdelingen, Budget & Regnskabsafdelingen, Projekt- og forebyggelsesafsnittet, Handicapafdelingen samt Børne- & Familieafdelingen.

Se stillingsopslag og send ansøgning og CV:

<http://nuuk.easycruit.com/vacancy/217497/32785>

Men ansøgning kan alternativt sendes til: job@nuuk.gl

www.nuuk.gl

Yderligere oplysninger fås hos:

Løn- og personaleafdelingen
Telefon +299 34 70 96

Pauline Abelsen
Telefon +299 34 71 61

Tina Wagner
Telefon +299 34 72 59
Mobil +299 53 08 63

Fysiokiss

Fysioterapeut søges til klinik uden ydernummer i et flerfagligt behandlerhus

Vores herlige kollega gennem 3½ år har fundet arbejde tæt på sit hjem, og sparer nu 100 km til arbejde.

Vi søger derfor en frisk fysioterapeut med nogen erfaring og gerne et fagligt interesseområde.

Har du kurser indenfor McKenzie, Dynamisk stabilitet, MT, Pilates og idrætsfysioterapi, og har du lyst til at arbejde med en kombination af behandling og holdtræning passer du godt ind i klinikkens nuværende aktiviteter. Men vi prøver gerne nye ideer af.

Vi kan tilbyde dig ca. 25 timer på provision, med mulighed for udvidelse.

I fysioterapiklinikken er vi nu 3 fysioterapeuter og en sekretær. 1 diætist, 1 psykolog og 2 psykoterapeuter er tilknyttet klinikken. I alt er vi 11 personer i et lyst og nyindrettet hus med en rar atmosfære.

Du kan læse mere om os og arbejdet på klinikken på www.fysiokiss.dk

Skriftlig ansøgning sendes til:

Fysioterapeut Jane Kiss
Fysiokiss, Nymarksvej 51, 5800 Nyborg
info@fysiokiss.dk, tlf: 40 41 42 37

Ansøgningsfrist: 10. september
Opstart: 20. oktober 2008 eller snarest derefter.

Klinik i Sønderborg / Fysioterapeut

Vi søger en kollega:

- gerne med klinikerfaring
- med interesse og erfaring indenfor MT, McKenzie og træningsterapi
- der er engageret og udadvendt og
- har lyst til at udbygge vores holdtræningsprogram
- samt genoptræning og vedligeholdelsestræning efter Lov om social service § 86

Vi kan tilbyde:

- deltidsydernummer - under 30 timer
- nyt MTT-udstyr
- bærbar computer m. bl.a. elektronisk patientjournal
- ultralydsscanning
- god administrativ hjælp
- et godt team i en positiv atmosfære
- ansættelse hurtigst muligt

Vi er en klinik med 2 erfarne fysioterapeuter og en deltids sekretær.

Ansøgningen sendes til:

Kongeveys klinik for fysioterapi

v/ Oliver Ritter

Kongevej 66

6400 Sønderborg

Tlf. 74 43 03 03

Mail: kongeveys_fysio@mail.dk

Ansøgningsfrist: 15. oktober 2008.

/ Klinikken følger standardkontraktens punkter vedrørende opsigelsesvarsler og fravalg af konkurrence/kundeklausuler. /

SKIVEKOMMUNE

Fysioterapeut til revalideringsvirksomhed

Vi søger en fysioterapeut, som har lyst til at arbejde indenfor revaliderings- og beskæftigelsesområdet.

Arbejdet er tværfagligt og kræver en høj grad af faglig selvstændighed.

Vi arbejder teambaseret. Teamet består af socialrådgivere, fysioterapeut, psykolog, værkstedsassistenter og læge med socialmedicinsk speciale.

Vores organisation er aktuelt under omlægning af opgaver, hvorfor vores nye fysioterapeut vil få en særlig mulighed for at præge de nye koncepter for fysioterapeutens fremtidige arbejde.

Overordnet set, vil fysioterapeutens ansvarsområde være planlægning af den fysiske træning samt fysioterapeutisk rådgivning.

De mere specifikke arbejdsopgaver er:

- udarbejdelse af træningsprogrammer
- varetagelse af træning såvel individuelt som i grupper
- varetagelse af undervisning i kroppens opbygning og funktion – herunder ergonomi
- følge borgeren i det praktiske arbejde omkring vejledning i arbejdsstillinger samt hjælp til udvælgelse af hensigtsmæssige arbejdsopgaver
- udarbejdelse af APV'er i kommunalt regi, i mindre omfang
- at yde råd og vejledning indenfor fagområdet til såvel borgere som kolleger
- udarbejdelse af skriftligt materiale til den samlede rapport vedr. borgerens arbejdssevne

Vi kan tilbyde en arbejdsplads:

- hvor der til stadighed er fokus på fagligheden – både fagspecifikt og tværfagligt
- hvor vi er udviklingsorienterede
- hvor vores mission er at øge udsatte menneskers livskvalitet
- hvor der er gode muligheder for personlig udvikling
- gode eksterne samarbejdsrelationer omkring varmvandstræning og motionscenter

Stillingen er på 37 timer ugentlig og omfattet af Ny Løn.

Nærmere oplysninger om stillingen kan indhentes hos souschef Charlotte Møller Knudsen på tlf. 9915 7900.

Ansøgning mkr. "Fysioterapeut" sendes til BOMI, Viborgvej 7, 7800 Skive, så vi har den senest den 19. september kl. 12.00. Ansættelsesamtalerne forventes afholdt i uge 39.

BOMI er en del af Skive Kommune. Vi laver individuel erhvervsrettet afklaring af ca. 150 personer om året. Desuden har BOMI beskyttet beskæftigelse, optræning, fleks- og skånejobs, aktivering af kontanthjælpsmodtagere m.f. samt tilbud for særlige målgrupper, projekter o.l.

BOMI har produktion indenfor metal, træ, elektronik, tekstil/polstring samt montage mv. Vi er ca. 60 ordinært ansatte.

"Vi øger udsatte menneskers livskvalitet."

Ønsker du variation og udfordringer?

– Så bliv fysioterapeut i Furesø Kommunes Genoptræningscenter

Vil du være en del af et positivt og kreativt genoptræningscenter? Og har du mod på at arbejde med forskellige diagnosegrupper bl.a. ortopædkirurgiske, neurologiske og geriatriske?

Så har vi tre stillinger ledige som fysioterapeuter; én fast stilling og to vikariater i et år. Alle stillingerne er på 37 t/u med start snarest muligt. Du vil få din base i vores genoptræningscenter Skovgården. Vi tilbyder ambulant genoptræning under Sundhedsloven og Serviceloven samt vedligeholdende træning under Serviceloven.

Ansøgningsfrist er den 19. september kl. 12.

Læs hele opslaget, og søg stillingen på www.furesoe.dk/job

www.furesoe.dk/job

www.ballerup.dk/job

Fysioterapeut til UUC Maglemeden

Har du lyst og mulighed for at kombinere dit nuværende job med ekstra timer?

Ungdomsuddannelsescenter Maglemeden i Ballerup søger behandlende fysioterapeut. Stillingen er timelønnet i gennemsnit ca. 8 timer ugentligt. Vi tilbyder sig et **flexibelt job med stor selvstændighed**. Jobbet vil i samarbejde med vores faste fysioterapeuter bestå af fysioterapeutisk behandling af unge mennesker med psykiske og/eller fysiske handicap i alderen 16-25 år. Vi har gode faciliteter, lifte og materialer.

Hør mere: viceforstander Helle Munk tlf. 4477 6101.

Ansøgningsfrist: 19. september 2008
Jobnummer: 08-460

Ballerup Årets
Ildrætskommune

[Læs mere om jobbet og send din ansøgning online](#)

JOB I GENTOFTE KOMMUNE

Fysioterapeuter søges

Center for Specialterapi søger 2 fysioterapeuter til barselsvikariater 35 timer ugentligt, fra 1. november 2008 til 31. april 2009 med evt. mulighed for forlængelse.

Center for Specialterapi yder fysioterapi med udgående funktion til voksne med betydeligt og varigt nedsatte fysiske og psykiske funktionsevner.

Ansøgningsfrist:
22. september kl. 12.00.

Læs hele stillingsopslaget på www.gentofte.dk eller på vores hjemmeside www.jac-nord.dk/fysioterapien

GENTOFTE KOMMUNE

- en attraktiv arbejdsplads

Gentofte Kommune vil være Danmarks mest attraktive kommunale arbejdsplads. Kunne du tænke dig et meningsfuldt job, på en arbejdsplads med et højt serviceniveau, hvor fagligheden er i top og hvor der samtidig er plads til et arbejdsliv og familieliv i balance? Så er Gentofte Kommune svaret. I Gentofte Kommune tror vi på, at dygtige og tilfroede medarbejdere og ledere er den bedste garanti for, at borgerne får den bedst mulige service. Læs mere på www.gentofte.dk

Salg af klinik

Travl velindrettet klinik beliggende i luksuøst træningscenter med bl.a. varmtvandsbassin. Sælges meget billigt ved mulighed for snarlig overtagelse.

Kontakt Mads Munk på 75 60 17 17.

www.fys-klinikken.dk

Husk næste blad
kommer
den 19. september

Pilates med reformer og andre redskaber

Kursus 26. september med Birgitte Nymann

- Praktisk øvelsesgennemgang med brug af redskaber samt relevant teori. Mix af øvelser med elastik, bold og på reformeren. Afholdes i Albertslund. Pris 1.495,-

Skulder, smerter og instabilitet

Kursus 27. og 28. september med Klaus Bak og John Verner

- For fysioterapeuter, der arbejder med eller gerne vil arbejde mere med skulderpatienter. Kurset lægger vægt på en sikker klinisk diagnostik, en kritisk gennemgang af billeddiagnostik og en beskrivelse af symptombillede, samt klinisk undersøgelse, funktionsanalyse mht. træning og behandling. Afholdes i Aalborg. Pris kr. 4.200,-

Neuromuscular Therapy kursus (NMT)

Kursus 4. og 5. oktober med John D. Barrera

- For alle terapeuter, der anvender manuelle behandlings metoder. Du vil lære at undersøge og korrigerer asymmetrier omkring atlas og axis samt lære at genoprette den cervicale kurve. Kursus afholdes på engelsk i Hillerød. Pris kr. 3.900,-

Kursusplan september måned

10-09-2008	Håndens anatomi
18-09-2008	Før- og efterfødsels træning
23-09-2008	Funktionel træningsterapi til nakken
23-09-2008	Funktionel træningsterapi til skulderen
24-09-2008	Kettlebell
26-09-2008	Pilates med redskaber
26-09-2008	Stor Træningsbold - Fitness
27-09-2008	Motivation og målsætning
27-09-2008	Skulderleddet - smerter og instabilitet
28-09-2008	Aqua - Træning
28-09-2008	Løbestilsanalyse
29-09-2008	PROapilates Uddannelse - Modul 1

Book dit kursus på www.proacademy.dk, info@proacademy eller telefon +45 43 62 22 00

Udgiveradresseret Maskinel Magasinpost
AL Henvendelse TIL:

Danske Fysioterapeuter,
Nørre Voldgade 90, 1358 København K.
Tlf.: 33 41 46 20